

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA

AVGUST 1999, št.: 8/III

REŠETO IZHAJA VSAK
ZADNIJ PONEDELJEK V MESECU!

Takrat, ob Sončevem mrku, ko smo se vsi ozirali v nebo ... takrat je na svet privekala mala

punčka Eva.

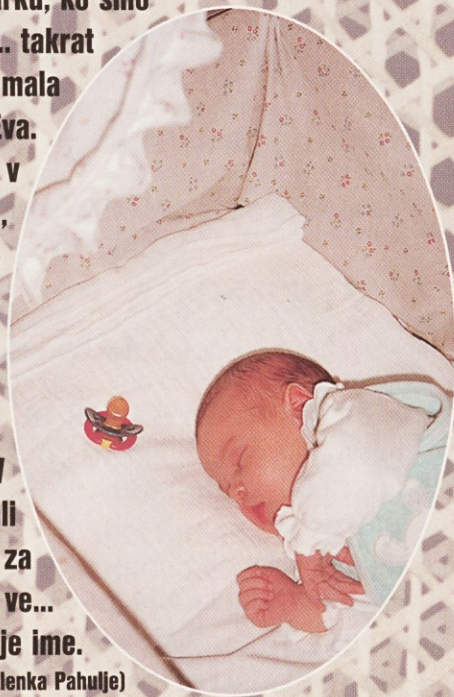
O, da, Eva je bila prva v ljubljanski porodnišnici, ki se je rodila v tistem nenavadnem času.

Ribničanka je. Mojci in Silvu Koširju v Bukovico je prinesla neizmerno radost. V

Delu so se spraševali, ali ti otroci nosijo upanje za človeštvo. Kdo ve, kdo ve...

Pa še Eva ji je ime.

(Foto: Alenka Pahulje)

Ribnica bo pela in plesala z ljudskimi godci

Objavljamo program naše največje etnološke prireditve. (Foto: Egon Kaše)

Prifarski muzikanti, ena izmed 10 gostujočih ljudskih skupin

Eni restavrirajo ortneške oltarje,

(Foto: Lucija Močnik)

drugi uničujejo spomenike.

Kultura pa taka!

Denar za čiščenje pokracanih spomenikov in uničenih kazipotov gre iz vašega žepa.

(Foto: Alenka Pahulje)

FESTIVAL MLADIH

Ribnica, 4. 9. in 5. 9. 1999

SOBOTA, 4. 5. 1999:

1. TENIS TURNIR - TŠD TIM (ob 9.00):

Prijave zbiramo do petka, 3. 9. 1999, na naslov: TŠD TIM, Gornje Lepovče, 1310 Ribnica, ali na telefon 862 - 006 oz. 041/ 333 - 766. Startnina za študente in dijake znaša 500 SIT, za ostale pa 1000 SIT. V ceno je vključena 1 pijača in topel obrok. Razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrad bo eno uro po končanem turnirju.

2. FESTIVAL - ŠPORTNO IGRIŠČE TVD PARTIZAN (od 17.00 do 02.00):

1. DEL - NASTOPAJO:

- ob 17.00 - GOLLIIWOG
- ob 17.30 - EVIL DICK
- ob 18.00 - GO.BE
- ob 18.30 - PUZZLE
- ob 19.00 - ECHO PARK
- ob 19.30 - DELIKVENTI
- ob 20.00 - DROPPED »D«

Od 21.00 - 22. 00 - glasbeno - pirotehnični spektakel PUR - TEATER GROMKI

2. DEL - NASTOPAJO:

- ob 22.00 - POZABLJENA ZVEZDA
- ob 22.45 - K-SOUND XXX
- ob 23.30 - NORI MAČEK
- ob 00.15 - EASY TOP
- ob 01.00 - NENAVADNI PODNAJEMNIKI

NEDELJA, 5. 9. 1999:

1. STREETBALL - ŠPORTNO IGRIŠČE TVD PARTIZAN (ob 11.00):

Prijave zbiramo do nedelje, 5. 9. 1999, do 10.00, na telefon 041/ 798 - 132 (Natan Hojč). Prijavnina znaša 1000 SIT za ekipo študentov ali dijakov, za ostale ekipe pa 1500 SIT. V ceno je všteta 1 pijača za vsakega igralca. Razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrad bo takoj po končanem tekmovanju.

2. POULIČNI TEATER - PRED CENETOVO HIŠO (od 13.00 do 18.00):

S svojimi štorijami nas bodo spravljali v smeh:

- ob 13.00: MALI LETEČI CIRKUS - Leteče in kotaleče
- ob 14.00: TEATER TORPEDO - Murska republika
- ob 15.00: KD PRIDEN MOŽIC - Mesarji in vrtnarji v vrtincu usode
- ob 16.00: MATJAŽ JAVŠNIK - Od Boga poslan
- ob 17.00: TEATER A D' B'? iz Ribnice

PD RIBNICA

SEPTEMBER

Datum: SOBOTA, NEDELJA: 11., 12.
Kam: na VRTAČO (2181 m) in STOL (2236 m)
Načrt ture: Ljubelj - Zelenica - Vrtača - Stol - Golica - Javorniški rovt
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 5 UR in 5 UR

Info: Jože Andoljšek, (860 - 555) ali Odbor za pohode v društveni pisarni, Gorenjska c. 9, ob ponedeljkih.
Prijave: Marjana Rozman, v četrtek pred odhodom (od 18^h - 19^h) v društveni pisarni.

PD RIBNICA OB 20. OBLETNICI DELOVANJA DRUŠTVA VABI VSE RIBNIČANE NA

VIKEND S PLANINSKIM DRUŠTVOM RIBNICA

• PETEK, 1.10.1999, OB 20. URI:

PREDAVANJE O PERUJU (O KRAJU PRIREDITVE BOSTE OBVEŠČENI S PLAKATI)

• SOBOTA, 2.10.1999:

IZLET - PLAČANA VOŽNJA IN SENDVIČ. Prijave sprejemamo do srede, 15.9.1999. Izlet bo v VSAKEM VREMENU!

• NEDELJA, 3.10.1999, OB 10. URI:

PLANINSKA SLOVESNOST PRI SV. ANI. ZA JEDAČO IN PIJAČO BO POSKRBLJENO! V primeru slabega vremena bo slovesnost v dolini.

PLANINSKI POZDRAV!

KINO IDEAL

SEPTEMBER

SOBOTA, 4. september ob 22. uri,
ameriški akcijski film - uspešnica

**MORILCI, TATovi IN DVE
NADITI ŠIROVKI**

NEDELJA, 5. september ob 17. uri
ameriška melodrama

GLASBA IZ DRUGE SOBE

SOBOTA, 11. september ob 22. uri
ameriška uspešnica - pustolovski film

MOGOČNI JOE JOYNG

NEDELJA, 12. september ob 17. uri
ameriški akcijski triler - psih. drama

PODLE IGRE

SOBOTA, 18. september ob 22. uri
am. uspešnica - komedija

**MOJ NAJLJUBŠI
MARSOVEC**

NEDELJA, 19. september ob 17. uri
ameriški akcijski triler

**SKRIVNOST ULICE
ARLINGTON**

SOBOTA, 25. september ob 22. uri
ameriška akcijska drama

GENERACIJA "X"

NEDELJA, 26. september ob 17. uri
ameriška komedija

GENIJ

RIBNICA POSTAJA POLICIJSKA

Policijski nadzor nad Ribničani je v zadnjih dveh mesecih postal tako nerazumno oster, odnos policistov do občanov pa tak, da ima človek občutek, kot da smo vsi nenadoma postali kriminalci. Godrnjanje glede ribniških policajev je tako silno, da so ljudje do njih dobili pravi odpor. Zamer je toliko, da so postale že prave verbalne grožnje in začela so se tudi fizična obračunavanja, ne samo pri Novi Štifti.

Namen takšnega policijskega drobnogleda ni jasen, način je pa tak, da gre že za pravo strahovlado in ne preventivo. Toliko siren kot jih je zadnje čase moč slišati po ribniških ulicah, ni bilo še nikoli.

Domačini so upravičeno užaljeni, ker se nadzira vsak njihov korak. Z nenehnimi zvočnimi signali in stalno kontrolo prometa, ne glede na to, ali je oseba storila prekršek, policisti samo vznemirjajo do sedaj mirno življenje podeželskega mesteca. Tudi toliko policijskih zased ni bilo še nikoli.

Z "maricami" sedaj prežijo kar pred gostilnami in nadlegujejo goste. Pogosto ustavljajo občane za malenkosti, ki nikakor ne bi ogrožale človeškega življenja. Tako

kar pripeljejo za voznikom in ga prepričujejo, češ da je izsilil prednost, v kar večina občanov noče pristati, saj ni očitavec; ali pa se pripeljejo celo na domače dvorišče in zahtevajo pregled celotne obvezne opreme v avtomobilu. Spet nekoga se lovi zato, ker je pozabil užgati luč, drugega, ker ni bil sposoben uganiti, ali se bo pešec odločil iti čez cesto ali se bo raje še malo pogovoril z znancem...

Precej rada se kakšna patrolja usede h Čičku in z velikim nadušenjem opazuje dogajanje na križišču, ustavi pa vsakoogar, samo da je videti bolj sumljiv.

Da nekaj ni tako, kot bi moralo biti, kaže že dejstvo, da se Ribničani nič več privošljivo ne nasmihajo takim pripetljajem, temveč se nad njimi zgražajo.

"Naj jih že župan spravi v red, da ne bodo več delali proti nam, ampak za nas," se pritožuje množica občanov. In da ne bo prišlo do neljubih zapletov, ker je vzdušje prenapeto.

Umirilo bi se že s tem, da bi policisti začeli spoštovati osnovno človeško načelo: ni jih videti, so pa vedno tam, ko jih potrebujemo. Pri nas je ravno obratno. In to ni prav.

V avgustovski številki pišemo:

Občina je ob 20 mio SIT 4

Ne samo vodovod, tudi cesto, vredno svojega imena, bodo odslej imeli v Kotu, Jurjevici in Brežah. Tolikokrat izpostavljeni problem bo rešen septembra.

Stran 5

DDV usmerja vsakršno dogajanje, še sejmsko 8 - 9

Podjetniki potrdili sum: bančni krediti so neugodni 6

Ni kažipotov 10

Vse v znamenju sejma, še kviz 14

Življenje se je ustavilo 27 minut čez osmo.

Tako impozantna cerkvena ura, pa mrtva. In že toliko časa ...

Le komu na čast?

Plečnikova zvonika nared za ogled 19

O, da, še kako pomembno je, kakšno knjižnico imamo - IV. del 20 - 21

Prebrali, odgovorili 22

Pisma bralcev 23

Triatlonci ponovno uspešni 24

Ortniški oltarji 26

Končno nekaj o dr. Metodu Mikužu 27

BANKA KRADE ČAS

Če se že Ribničani nagibamo k temu, da smo zelo kritični do svojih ljudi, še najraje pa bi večina udrihala po občinskih, "ker živijo na račun davkoplačevalcev", pojdimo kdaj pa kdaj še na kakšen drug prag. K Novi ljubljanski banki.

Ne samo, da ima izrazito neugodno razdeljen delovni čas, ki povzroča zmedo med ljudmi, saj si ga je težko zapomniti, marveč tudi čakalne dobe pred blagajniškimi okenci presega celo maksimalni tolerančni prag vsakega varčevalca. 45 minut čakanja na navaden, neplačilni delovni dan, ko si komaj en meter od okenca, samo zato, ker nekdo plačuje goro položnic, pač ni normalno. Najbolj problematično pa je to, da se ne upošteva niti zdravorazumska logika: zaradi poštenega vrstnega reda bi morala biti samo ena vrsta čakajočih, ki bi se drug za

drugim pomikali proti blagajnam in ne, kar se dogaja na ribniški NLB: ena uslužbenka ima zaprto, kar naenkrat potihlo odpre, da to vsi navzoči spregledajo (tudi zaradi stebrov), najhitreje pa tja uidejo ravno tisti, ki so komaj stopili skozi vrata. Potrošnik, varčevalec ali kdorsigabodi je videti zaradi take nepoštena politike malodane idiot. In ni umestno, da je uslužbenka, ki je tisti dan slišala izredno glasno negotovanje čakajočih, odvrnila: "Saj imajo banko cel dan na razpolago, pa naj pridejo ob kaki drugi uri."

To se imenuje poslovno nekoristen odnos in zaradi predolгих čakalnih dob se marsikateri varčevalec ogiba vstopa v NLB. Najbolj slikovita in najslajša je pripomba: "Za lažje čakanje in manjše negotovanje bi se banki že splačalo odpreti bife."

PRIJAZNO POVABILO

**Da bo semenj lepo doživetje.
4. in 5. septembra se dobimo v Ribnici**

Občinsko glasilo REŠETO izdaja Občina Ribnica.

Uredniški odbor: Alenka Pahulje - odgovorna urednica, Metka Tramte - članica.

Lektorica: Tanja Debeljak.

Trženje oglasnega prostora: Marko Modrej, GSM: 041-536-889

Tisk in prelom strani: KVM Grafika, Ribnica.

Naklada: 3.000 izvodov.

Naslov uredništva:

Občina Ribnica, Gorenjska c. 3, 1310 Ribnica.

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8%.

V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridržujemo pravico do avtorskega honorarja.

Pridržujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

Komu bo treba zaradi novega davka odvzeti denar, da ne bo ob koncu leta prevelike proračunske luknje, bodo župan in svetniki določili z rebalansom, toda kar nekaj porabnikov bo precej nezadovoljnih, saj je izpuhtelo 20 milijonov SIT.

Novosti? Trenutno se zaključujejo dela v glasbeni šoli, ki naj bi jo prenovljeno slovesno odprli ob občinskem prazniku v oktobru. Denarja od države pa še od nikoder.

Stanovalci Gorenjske ceste so večinoma že pospravili okolico svojih hiš in dvorišča, ki so jih v 11-mesečni obnovi postavili na glavo delavci cestnega podjetja. Samo kdor naroči in plača, mu CP uredi in asfaltira vse, kar je poškodoval, ker gre za zasebno lastnino. Tistim, ki se bojijo, da se bo čez nekaj let spet moral dvigovati pločnik zaradi javne razsvetljave, župan zagotavlja, da so cevovodi zanjo že vstavljeni in se bo drugo leto napeljal le še drog. Postopek za razlastitev lastnika, ki menda ne da zemlje za servisno cesto, tudi še ni sprožen, ker župan upa na dogovor v vsestransko zadovoljstvo. Za urejanje komunalnega sistema in cestišča Ulice talcev se že objavlja razpis, medtem ko se sanacija temeljev na Marofu, ki jih je načela vlaga, že začela. Vse ostalo v pogovoru z Jožetom Tankom.

Eno izmed vprašanj občanov se nanaša tudi na dolenjevaško polje, češ, zakaj je Občina določenim lastnikom za košnjo trave plačala 12.000 SIT, ko pa je za to delo posebej najela nekega podjetnika?

"Ta ukrep smo na dolenjevaškem polju začeli izvajati letos, ker se brezplačno združevanje zemljišč med ljudmi ni prijelo, in so se polja še naprej zaraščala. Zato smo se odločili, da vzamemo zemljo, ki je lastniki ne obdelujejo, v zakup. Občina je tako najela ca 10 ha zemljišč, pridobila podzakupnika Marka Kocijančiča, lastnika kmetije v Gotenici, da je ta zemljišča pokosil, lastnikom pa plačala odškodnino v višini, kot jo priznava cenik Sklada kmetijskih zemljišč. Mislim, da strošek, ki smo ga plačali po hektarju, ni prevelik glede na učinke."

Gre res za 12.000 tolarjev?

"Gre za 12.000 tolarjev na hektar in v ta namen je bilo porabljenih 200.000 SIT iz proračunske postavke za kmetijstvo."

Pripravljate rebalans proračuna. Je porabljenega toliko denarja, kot je bilo načrtano, ali se kje že kaže prevelika preokračitev postavk?

"Rebalans se pripravlja ravno zaradi stvari, ki so povzročile odstopanja od načrtanega plana proračuna. Delno so na izvajanje proračuna vplivale spremembe cen, predvsem energetskih storitev kot npr. goriva in elektrike; del sprememb pa zahteva uvedba DDV. Vemo, da bo pri investicijah prav uvedba tega davka občinske proračune obremenila za dodatnih 15 odstotkov, zato bo temu primerno treba planirati tudi manjši obseg del. Po drugi strani se že kaže višina sredstev iz naslova sofinanciranja in lastnih prihodkov. Vse to je treba uskladiti ter pripraviti tako, da bodo proračunske postavke ob koncu leta izvršene v čim večji meri."

Z županom o tekočem delu

STROGO VARČEVANJE DENARJA, KER JE DDV POBRAL 20 MILIJONOV TOLARJEV

Ali bo kakšen sofinacerski delež države povsem umanjkal?

"Ja, za dve sofinanciranji je sedaj že jasno, da bosta prišli z zamudo ali pa ju sploh ne bo. Država ne bo sofinancirala izgradnje komunalne deponije. Na sklep smo se pritožili, ker gre za izpad približno 12 mio SIT, čeprav je izbor investicij, ki jih bo financirala država, jasen. Še vedno ne vemo, kaj se bo zgodilo s sofinanciranjem izgradnje glasbene šole. Postavka za GS je v državnem proračunu, a do danes še nismo uspeli zagotoviti pogodbe, ki bi nam omogočila koriščenje teh sredstev. Upam, da bomo v mesecu ali dveh to napravili, vendar je uresničenje te postavke vprašljivo."

Toda obe navedeni postavki sta izjemno pomembni za občino in na dotok sredstev se je kar močno računalo...

"To sta zelo pomembni in veliki postavki. Pri glasbeni šoli gre za 13 milijonov SIT, pri deponiji pa, kot že rečeno, za 12, 5 milijona SIT. Za druge načrtovane postavke smo dobili le obvestilo, da so izbrane, niso pa še finančno ovrednotene. Ravno ta način naknadnih sofinanciranj povzroča določene težave pri izvajanju investicij. Dejstvo je, da vsa sofinancerska sredstva pridejo ob koncu leta, tako da včasih povzročijo pri zaključevanju proračuna nemalo težav."

Kako se bo pa odvijala sanacija smetišča, če je država dvignila roke? Bo okrnjena, počasna?

"Vse tri občine, Ribnica, Loški Potok in Sodražica so v svojih proračunih zagotovile določen delež za sanacijo deponije, zato jo je možno sanirati in razširiti. Ker je sofinacerski del države pri 100 milijonov tolarjev vredni investiciji odpadel, bodo letošnja dela pač potekala v manjšem obsegu, kot so bila prvotno predvidena."

Skratka, bo deponija ustrezno sanirana?

"Da, sanacija se bo nadaljevala prihodnje leto z novimi sredstvi, ki jih bodo občine zagotovile v svojih proračunih, in, seveda, ponovno bomo kandidirali na razpis za državna sredstva."

Slišati je bilo, da je že neka fizična oseba prevzela urejanje deponije na Mali gori?

"Ne. Urejanje deponije je pripadlo SCT Ljubljana, ki ga je Komunala izbrala na razpisu, in ta za določene storitve in faze projekta lahko dobi podizvajalce: za posek in spravilo lesa, vrtnanje..., če pač ocenjuje, da bodo stroški nižji, kot če bi delal sam."

Je ta podizvajalec domačin?

"Verjetno je dela prevzel domačin, ker so le-ti najcenejši; a pogodbeni partner je SCT."

Pa ste bili Vi osebno v zadnjem času kaj na

Foto: A.P.

deponiji? Ni še večjih sprememb...

"V tej fazi se je le posekal les, da se je tako očistil prostor, namenjen sanaciji. Del deponije so minimali, da bi tako pripravili plato - zgornji del nad cesto; počasi se bo začelo tudi z drugimi sanacijskimi postopki."

Ali je treba opozoriti občane na morebitno večje zažiganje, bolj občuten smrad?

"Ne, ne, predvideno je le miniranje, da se ustrezno utrdi teren, in premikanje deponije. Postavili se bodo lovci izcednih vod, odplinjevalni jaški, v naslednjih fazah tudi ograja..."

Bo končno postavljen tudi nadzornik deponije ali ne?

"To bo uredila Komunala, ki bo smetišče tudi ogradila. Sedaj je sporno le še zato, ker vanj prihajajo veliki kontejnerji smeti, v katerih odpadki še niso sortirani in so zanimivi za Rome. Zdaj se zbiranje stekla in papirja uvaja tudi v LP in še preostalem delu občine. To pomeni tudi manjšo obremenitev smetišča. Tudi sicer je pripeljani volumen odpadkov na deponijo manjši, predvsem zaradi stiskanja odpadkov na kamionu. Volumen pa se bo še zmanjšal potem, ko se bo nabavil kompaktor."

Kaj pa investicije? Ali se že domneva, katerih zaradi uvedbe DDV ne bo možno izvesti?

"Zdaj pripravljamo vse odhodkovne in prihodkovne postavke in prisiljeni smo, da določene proračunske postavke tudi v investicijskem delu ustrezno manjšamo. OS bomo predlagali zmanjšanje ali črtanje, da bomo v mejah dovoljenih proračunskih odstopanj."

Ostali projekti pa večidel tečejo nemoteno, tudi ustanavljanje podjetniškega centra (PC)? Prostori na Škrabčevem trgu se urejajo, ker bo

**NOVA PRIDOBITEV
SLEMENSKIH GASILCEV**

Člani prostovoljnega gasilskega društva Sv. Gregor smo 6.8.1999 prevzeli sodobno gasilsko vozilo in s tem uresnili sanje mnogih generacij slemenskih gasilcev v stoletni zgodovini društva.

Društvo je kupilo sodobno vozilo znamke MAN z 230 kw moči in pogonom na vsa štiri kolesa ter opremljeno po tipizaciji Gasilske zveze Slovenije.

Opremljeno je z rezervoarjem za vodo volumna 5000 litrov, visokotlačno črpalko, agregatom za el. energijo, dvema izolacijskima dihalnima aparatoma in še z mnogo druge dodatne opreme.

Za tak tip vozila smo se odločili zaradi razgibanega terena, ki ga pokriva naše društvo, saj vozila ne bomo uporabljali le za gašenje, pač pa bomo z njim dovažali pitno vodo do vasi, v katerih še ni vodovodnega omrežja, in je v sušnih obdobjih pomanjkanje pitne vode.

Celotna investicija nakupa vozila in opreme znaša nekaj več kot 12 milijonov tolarjev. Sredstva smo začeli zbirati namensko že leta 1996 s pomočjo Gasilske zveze Ribnica, Občine Ribnica, Uprave za zaščito in reševanje Republike Slovenije, Krajevne skupnosti Sv. Gregor, krajanov Slemen, ki šo še enkrat dokazali, da jim ni vseeno in da se zavedajo pomena in poslanstva gasilstva. Del sredstev smo člani društva zbrali s sanacijo divjih odlagališč na področju Slemen.

Hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k tej sodobni pridobitvi za društvo.

Predsednik PGD Sv. Gregor,
Vinko Levstek, g. č. I st.

sedež v Ribnici. Torej lahko predvidevamo, da bo res začel kmalu delovati?

"Z vsemi občinami, ki so se odločile sodelovati v PC-ju, so podpisane pogodbe..."

...vseh sedem je podpisalo?

"Ne, 5 občin: Ribnica, ki ima 40-odstotni ustanovitveni delež, Dobropole in Velike Lašče s po 20% in Sodražica ter Loški Potok s po 10% ust. deleža. Trenutno smo v fazi registracije podjetja in takoj po dopustih, ko naj bi se ta postopek zaključil, bomo razpisali mesto za direktorja podjetniškega centra."

A je kakšna želja, da se na razpis javi kdo iz domačega okolja, poleg tega, da bo znal dobro in tržno voditi podjetje?

"Razpis bo odprt. Najbolje pa bi seveda bilo, da se javi človek iz ustanovitvenih občin, ker probleme okolja najbolje pozna in jih bo lažje reševal. Ni pa pogoj, da izhaja od tod."

Torej, tako neuradno, ni v igri še nobenega imena?

"Ne, ne, nimamo nobenega skritega aduta."

Je tudi Vaša želja, da PC zelo tesno sodeluje tako z OOO kot z občinskim oddelkom za gospodarstvo, da se v bistvu ne čuti le še ene dodatne institucije?

"Delovanje PC je usmerjeno bolj na konkretne, operativne zadeve in občinske uprave na določenih področjih nimajo skoraj nobenih pristojnosti. PC naj bi bil aktivna institucija, ki naj bi pomagala pri razvoju določenih programov ter predvsem pri kandidiranju na državne razpise. Na tak način bi lahko v to gospodarsko in demografsko ogroženo področje pripeljali sredstva za zagon nekaterih dejavnosti ali pa za izboljšano delovanje obstoječih."

Naloge vseh treh sorodnih institucij ali oddelkov so torej posebej določene in se ne domneva, da bi PC sedaj predstavljal neko res gonilno silo za spodbujanje gospodarstva?

"Mislim, da so naloge posameznih institucij bistveno različne. PC nastopa kot d.o.o., kot družba, ki bo svojo uspešnost dokazovala na trgu, ker bo profitna."

Kaj se zatika pa pri skupnem turističnem projektu 14 občin, "Po poteh dediščine", saj se druga faza čisto uradno še ni začela?

"Prišlo je do manjšega zamika, ker se je v tem času vzpostavila začasna uprava in so Ribnico določili kot nosilko finančnih aktivnosti. Če hočemo to dejavnost voditi, moramo s posameznimi udeleženci v projektu skleniti pogodbo glede sredstev, ki omogočajo tako sofinanciranje kot izvajanje tega projekta: z občinami, ministrstvom za kmetijstvo, ostalimi sofinancerji in izvajalsko institucijo. Ne gre za to, da bi hoteli zavirati projekt, gre le za to, da se s pogodbami zagotovijo finančna sredstva in uredi pravna podlaga. Drugače je nemogoče, da bi se ta projekt nadaljeval, ker bi Ribnica nosila preveliko breme. Računamo, da bomo v mesecu dni ta formalni postopek zaključili."

Kakšen strošek bi bil za Ribnico, če občine ne bi prevzele svojega dela obveznosti?

"Projekt je relativno zelo drag in sama vrednost se še usklajuje, vsekakor pa se bo gibala med 20 in 30 mio SIT. In plačnik bi bila Ribnica, saj je edini pogodbeni partner. Občine naj bi v prvi fazi zagotovile minimum - 5 mio SIT, del sredstev Sklad za regionalni razvoj, del ministrstvo za kmetijstvo, Know How Found 4, 2 mio SIT, ostala sredstva pa bomo morali še pridobiti."

Standardno vprašanje v zadnjem letu, toda ponovno: Romi. Odgovor pristojnih državnih služb glede reševanja nastanitve Romov, ki so ga poslali njihovi sosedje, je, da to ni v njihovih rokah, ampak na plečih občine. Dogovarjanja občine z Romi so tekla še pred tem dopisom, a tudi tam je B. Hudorovič zavrnil ponujeno in protestno odšel. Ali ste v tem mesecu časa sploh uspeli še kaj narediti?

"Kakršnokoli reševanje, kako bi spremenili bivajski prostor za Rome in ga uredili, bo izjemno težko. Rešitev, ki bi vsem občanom ustrežala, ni možna. Najprej pa je potrebno zagotoviti možnosti za njihovo higieno in socializacijo. Kaj se je v tem času naredilo? V romsko naselje v Goriči vasi smo dostavili cisterno, Komunala je delno očistila zanemarjeno okolico romskega naselja v Lepovčah, ostali del bo zaključila do začetka septembra. Nato bomo morali razmišljati o tem, da bomo Romom dali osnovne bivalne pogoje. Seveda pa bo problem legalizirati lokacijo."

Pogovarjala sem se: Alenka Pahulje

VODOVOD KOT - JURJEVICA - BREŽE BO DOGRAJEN DO KONCA SEPTEMBRA

Občina Ribnica je v mesecu juniju 1999 nadaljevala rekonstrukcijo in dograditev vodovodnega sistema Kot - Jurjevica - Breže. V letu 1998 je bila izvedena prva faza rekonstrukcije skozi naselje Jurjevica, druga faza rekonstrukcije pa zajema odsek od križišča pri bivši tekstilni tovarni Jurjevica do odcepa vodovoda za rezervoar VH 100 m³, visoka cona, v dolžini 1200 m. Na celotnem odseku druge faze bodo vgrajene cevi NI STD K9 s tesnili, l=6,00m, DN 100. Položene bodo dvojne

cevi, in sicer ena cev za preskrbo vasi Kot - visoka cona, ki se konča na začetku vasi Kot, in druga cev za preskrbo vasi Jurjevica in Breže - nizka cona, ki poteka skozi Jurjevico do zadnje hiše vasi Breže. Na celotnem odseku bodo obnovljeni tudi hišni priključki ter nameščeni vodomeri. Vrednost investicije znaša 18.000.000,00 SIT. Investicija se bo pokrivala iz proračuna Občine Ribnica za leto 1999, računamo pa tudi na sredstva RS Ministrstva za okolje in prostor, kmetijskega ministr-

va v okviru programa CRPOV in Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj. Dela izvaja javno podjetje Hydrovod in naj bi bila dokončana do konca meseca septembra 1999.

V začetku meseca septembra 1999 se bo pričela tudi modernizacija odseka ceste Jurjevica - Kot. Izvajalec del, izbran na javnem razpisu, bo Cestno podjetje Novo mesto.

Oddelek za okolje in prostor
Alojz Levstek

Skupina podjetnikov nas je k tej akciji spodbudila zato, ker se sami in njihovi sokolegi nenehno srečujejo s težavo neugodnega najema bančnih kreditov za svoje poslovanje. Trdijo, da banke niti najmanj ne hodijo z gospodarstvom z roko v roki, čeprav zadnja leta obljublajo, da bodo z njim bolj sodelovale, prav tako pa tudi s podjetniki pri poslih in posameznih projektih. Vsakodnevna praksa pa je po mnenju podjetnikov takšna, da morajo za kredite zastaviti vse svoje premoženje.

Banke naj bi bile podjetje zase, obenem pa jim podjetniki očitajo, da zelo težko dobijo pravi odgovor na svoja vprašanja glede najema kreditov.

Tako smo bankam in hranilnici, ki delujejo na območju občine Ribnica, zastavili hipotetičen primer za najem dolgoročnega kredita v višini 3.000.000 SIT za dobo dveh let, za katerega tudi sicer podjetniki najpogosteje zaprosijo. S tem smo želeli, da si podjetniki ustvarijo vsaj približno sliko, kaj pri njihovih poslovnih odločitvah pomeni najem kredita.

Zastavili smo jim naslednja vprašanja:

Hipotetični primer: podjetnik želi najeti 3 mio SIT dolgoročnega kredita za nakup osnovnih sredstev

1. Kolikšna bosta TOM+obrestna mera?
2. Kolikšna je doba vračanja posojila?
3. Kakšen je amortizacijski načrt?
4. Kolikšni so stroški pridobitve kredita?
5. Kaj pomeni zavarovanje kredita z nepremičninami? Kolikšni so stroški in kako se takšno zavarovanje uredi? Zakaj ima banka svojega sodnega cenilca in ne priznava ocene sodnega cenilca, ki ga najame podjetnik?
6. Na kakšen način lahko podjetnik, ki svojo poslovno dejavnost šele začenja, pride do bančnega kredita?
7. Ali ima banka kakšno ekipo, ki bi posebej analizirala določeno poslovno priložnost in ali sploh nosi kakšen rizik?

Iz spodnje tabele je razvidno, da pri najemu kredita 3.000.000 SIT na dve leti, ob predpostavki, da je TOM(t) / 1 ca 7%, plačamo obresti in ostalih stroškov ca 825.000 SIT, to je ca 27%, (polovica se plača takoj).

Raziskovalna akcija Rešeta in podjetnikov

ALI SO KREDITI UGODNI?

O težavah se podjetniki pogosto pogovarjajo tudi s predstavniki združenj, ki naj bi zastopali njihove interese. Eno takšnih srečanj območnih obrtnih zbornic in GZS je bilo tudi pred tremi leti, ko je bila posneta fotografija. Trenutno potekajo zelo intenzivni pogovori glede delovne in socialne zakonodaje.

Foto: A.P.

Iz odgovorov bank in hranilnice sledi: pomemben kriterij je boniteta prosilca (kreditna sposobnost), pozabiti pa ne smemo na dokumentacijo, ki jo mora prosilec priložiti k investicijskemu programu (potrdilo o plačanih obveznostih, potrdilo o registraciji s.p. ali gospodarske družbe, zemljiško - knjižni izpisek, podatke o preteklem finančnem uspehu, stanje tekočega poslovanja, zavarovalna polica nepremičnine, ki se zastavlja...). Za vse naštetje je treba porabiti precej časa in tudi stroški niso zanemarljivi (takse), praksa podjetnikov pa kaže, da v večini

primerov vedno še kaj manjka.

Iz grobe analize je razvidno, zakaj krediti ne omogočajo spodbude in razvoja podjetništva.

Odločili pa smo se, da bomo zadevo še bolj natančno razdelali, saj so se banke zgovarjale na to, da je za bolj konkreten odgovor potrebno predstaviti poslovni načrt. Zato bomo ubrali tudi to pot in najem kredita razčlenili na primeru določenega podjetnika ter odgovore bank in hranilnice, upamo, posredovali že v prihodnji številki.

Skupina podjetnikov

Pri stroških najema kredita v višini 3.000.000 SIT moramo biti pozorni tudi na ostale izdatke, ki nemalokrat podražijo kredit tudi do 15%:

- bančni stroški obdelave kredita od 30.000 SIT dalje
- izdelava investicijskega programa od 50.000 SIT dalje
- vpis hipoteke 81.000 SIT
- izpis hipoteke ca 30.000 SIT
- notarski zapis ca 50.000 SIT

Odgovore treh bank in hranilnice smo povzeli v spodnji tabeli, a ker se konkretno niso vedno nanašali na zastavljeni primer, smo jih morali prilagoditi, da smo jih lahko ustrezno primerjali.

Banka	Odgovor dobili v:	Glavnica	Obrestna mera	Doba vračanja	Zavarovanje	Stroški	Investicijski program
HIP Kočevje	3 dneh	3,000.000	TOM+6,5%	2 leti	hipoteka	1,5%	NE
Nova LB	2 dneh	3,000.000	TOM+do 6,5%	2 leti	hipoteka-ban.cen.	1%	DA
Dolenjska b.	3 dneh	3,000.000	TOM+5,5%	2 leti	hipoteka-ban.cen.	1%	DA
SKB	20 dneh	3,000.000	TOM+6,75%	2 leti	hipoteka-ban.cen.	0,7%	DA

SKB BANKA D.D.

Iz odgovorov:**Kreditiranje začetnikov**

Po poslovni politiki SKB Banke d.d. podjetnikov začetnikov ne kreditiramo. Dosedanje ugotovitve pri kreditiranju začetnikov kažejo, da je stopnja kreditnega tveganja pri teh kreditodjemalcih najvišja.

Ljubljanska banka

Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Hipotekarno zavarovanje:

Zastavo nepremičnin izvedejo strokovne službe banke v sodelovanju z lastnikom nepremičnine, ki pripravijo vse potrebne dokumente za vpis. Banka ne zaračunava za to nobenih dodatnih stroškov. Zastavnik plača pri vpisu le neposredne stroške pri notarju, ter kasneje pri vpisu v zemljiško knjigo. Ti stroški se gibljejo v vrednosti okoli 1% od prejetega kredita.

Stroški pridobitve posojila:DOLENJSKA
BANKA

banka zaračunava provizijo za obdelavo zahtevka, ki je pri dolgoročnih posojilih 1% od zneska odobrenega posojila, najmanj 20.000 SIT in največ 900.000 SIT. Posojilojemalca bremenijo še stroški v zvezi z zavarovanjem posojila in morebitnim nerednim poravnavanjem obveznosti. V primeru predčasnega vračila zaračuna banka trenutno 0,5% provizije od zneska odplačanega posojila, če je do zapadlosti manj kot 90 dni, ter 1% od zneska odplačanega posojila, če je do zapadlosti več kot 90 dni.

V poslovanju banke se odražajo težave in likvidnostni problemi podjetij, vendar pa banke in

hranilnice delajo nekaj, kar podjetja ne, pa bi morala: preverjajo svojega komitent, ali je dober plačnik ali ni.

AGENCIJA RS ZA PLAČILNI PROMET, PODRUŽNICA KOČEVJE

RIBNICA IMA 20% BLOKIRANIH ŽIRO RAČUNOV

PODATKI O REZULTATIH VEČSTRANSKIH POBOTOV IN O BLOKIRANIH ŽIRO RAČUNIH

v obdobju januar - junij 1999

V naši podružnici smo pripravili polletno analizo podatkov plačilnega prometa. Podatki o rezultatih obveznih večstranskih pobotov so prikazani skupno za vso regijo, podatki o blokiranih žiro računih pa so razdeljeni na 6 občin, t.j., poleg občin Kočevje, Ribnica, Loški Potok in Osilnica imamo letos dve novi občini: Kostel, (v kateri je del družb, ki so prej spadale pod občino Kočevje) in pa občino Sodražica (prej v okviru Ribnice).

1. OBVEZNI VEČSTRANSKI POBOTI

V 6-ih krogih pobotanj obveznosti in terjatev v I. polletju '99 so udeleženci na območju naše podružnice v pobotanje prijavili skupno 3,2 mrd SIT obveznosti ali povprečno 537 mio SIT na mesec.

Število prijavljenih dolžnikov in znesek prijavljenih obveznosti sta bila v I. polletju '99 v povprečju nižja kot v enakem obdobju lani, vendar pa je bila uspešnost pobotov letos v povprečju višja kot lani v enakem obdobju. V 6-ih krogih je bilo letos pobotanih 16,9 % vseh prijavljenih obveznosti (IND 114).

2. BLOKACIJE ŽIRO RAČUNOV

V I. polletju '99 je bilo v povprečju blokiranih 139 pravnih oseb (IND 105 v primerjavi z enakim obdobjem '98). Povprečni mesečni znesek blokacije je znašal 1,6 mrd SIT (IND 104).

Nerazveseljivo sliko daje trend gibanja povprečnega zneska blokiranih sredstev v 2. četrtletju letos. Znesek, ki se je od I. '97 gibal okoli številke 1,5 mrd tolarjev, se je v aprilu 99 dvignil preko 1,6 mrd, v maju preko 1,7 mrd in v juniju še naraščal.

Kar 67 % celotnega zneska blokacij na nivoju podružnice je skoncentriranih v občini Kočevje, Ribnica je udeležena z 19,7 %, Loški Potok s 6,3 %, Sodražica z 1,1 % in Kostel s 5,9 %.

V pravnih osebah z blokiranim žiro računom je bilo v povprečju zaposlenih 1.267 delavcev (IND 88).

Zasebne družbe so predstavljale dobrih 86 % vseh blokiranih pravnih oseb, pri povprečnem znesku blokacije so bile udeležene z dobrimi 94 %, pri številu zaposlenih pa le z 9,7 %.

Med podjetji z blokiranim žiro računom je največ družb s področja dejavnosti G-trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (povprečno 66 družb), na drugem mestu po številu družb (31) je D-predelovalna dejavnost, na tretjem pa je dejavnost K-poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (povprečno 12 družb).

3. STEČAJNI POSTOPKI

Na področju stečajnih postopkov v 2. četrtletju ni bil na novo uveden noben stečajni postopek, niti noben zaključen, zato so podatki enaki, kot smo poročali ob koncu I. četrtletja, t.j., v I. polletju so bili stečajni postopki zaključeni oz. razveljavljeni nad:

- **INKOP p.o., Kočevje** (stečajni postopek zaključen v januarju);
- **RIKOSTROJ d.o.o., Ribnica** (stečajni postopek zaključen v marcu) in
- **LIP JELKA d.o.o., Draga** (Sklep o stečajnem postopku, ki je bil izdan v decembru '98, je bil z odločbo sodišča v januarju '99 razveljavljen.)

Ob koncu I. polletja '99 je bilo v stečajnem postopku skupno 12 pravnih oseb.

AGENCIJA RS ZA PLAČILNI PROMET, PODRUŽNICA KOČEVJE

Pripravila: Ljubica Zemljak

RIBNIŠKI SEMENJ

Jesen in z njo se bliža čas nedelje prve, dan semanj, ko "trg" dobil bo nov obraz, enak podobi že nekdanji.

Semenj s povorko se začne na čelu z godbo in krošnjarji, skupine razne jim slede, na koncu dični so konjarji.

Po ulicah kot v panju vre, še vhode s "štanti" so zaprli, po cesti komaj da se gre, iz krajev vseh ljudje so vrli.

Pri cerkvi spretni domačin ponuja škafe, sita hvāli, navrže žlico še v spomin-prodaja, muza se in šali.

Nedaleč mojster je lončar, ki glino gnete, oblikuje, umetnika mu dan je dar - ohranja staro, novo snuje.

Lučaj je stran cel kup ljudi, ženice iz Retij opazuje, ko njih kolovrat se vrti, iz volne štrene predeluje.

Po "trgu" vsem se kaj godi, vsak svojo spretnost razkazuje, kako izdelek se rodi, mu dušo da, da v svet potuje.

Ta smreko kolje za obod, da reta z viter bi postala, spet drugi obdeluje hlod, posoda z njega bo nastala.

Tu žene Dobrepoljke so, ki zobotrebce špičit znajo, tam koše drugi delajo pa špine, brente, vse, kar znajo.

Veliko tu je še reči, ki suha roba se ji pravi, zdaj z njo trgujejo že vsi - žal, teh je manj, ki jo napravi.

To kraj in dan je tudi še za vso ostalo kramarijo, kjer trži, "gliha" se za vse, še preden "rata" kaj s kupčijo.

LETOŠNJI SEMENJ BO KROJIL DDV

Zaradi spremenjenih izplačil odpovedi sodelujočih

Ribnica bo letošnjo prvo nedeljo v septembru živila in pela z ljudskimi godci, a težave zaradi DDV-ja so pregnale svirke pa cimbele in Beltinško bando pa rezijske bobne in še koga. Vrsta se je zredčila na 10 skupin, ki se v značilnem etnografskem sprevedu ne bodo samo pomešale med narodne noše, pevce, godbo, krošnjarje in etnološko društvo, marveč bo vsaka doživela svojih 10 minut na grajskem odru. Tako različne tematske note so dobrodošla novost. Lanskoletna folklor se je tako dobro obnesla, da bi sodelujoče slovenske skupine najraje videle, če bi kar Ribnica prevzela gostovanje prvenstva v tem ljudskem rajanju.

Drugo, prelomno leto, se bodo člani ribniškega turističnega društva ponašali s 25-letnim jubilejem te res tradicionalne in poznane prireditve, ki nam je tudi domačinom zlezla v srce, pa čeprav vsako leto gledamo tudi škafe, žlice in rešeta. To so naši dedje in to smo mi. Tu tiči del našega ponosa in tega hodi gledat menda celo 30.000 glava množica. Kdo ve, koliko jih bo letos, ko se je sodobnost vtaknila v tradicijo in DDV bo po mnenju predsednika TD Andreja Klemenca zredčil celo stojnice, saj razstavljalci nočejo za vsake grablje in koš izdajati računa. Ta bojzljivost je po njegovem mnenju neupravičena, saj jim ni treba vsakega izdelka prikazati kot lastnega. Po Škrabčevem trgu se bo tako zvrstilo od 80 - 100 domačih razstavljalcev in prodajalcev, nadaljnjih 200 z raznovrstnim blagom, ki najbolj pritegnejo radovedno oko in spraznijo žep, pa po stran-

skih ulicah. O vsem, kar se bo dogajalo v dvodnevem sejmskem vzdušju, lahko berete tudi na ostalih straneh, kjer boste razbrali, da bo sobota sejmu dala zabaven prizvok, svojo prisotnost na ribniškem terenu pa bodo letos potrdili študenti z maratonskim rock koncertom ter nedeljski mi športnimi igrami in pouličnim teatrom. Tu je predviden tudi vsaj kratek povratek domačega A'D'B' Teatra na ribniško igral-sko sceno.

Finančno se ta kulturno etnološka prireditev, ki naj bi ji pridobitvena dejavnost služila le kot dodatek, več kot dobro krije. Neka stalna vsota, ki se nabere v turistično blagajno, je 4 milijone tolarjev, stroški pa požrejo le nekaj več kot polovico, 2,5 mio SIT. A denar se lahko usuje ali pa izpuhti, ker uspeh večidel kroji vreme ali pa visoki izdatki. Npr. lanskoletne folklorne skupine,

To pravi zdaj je Babilon,
kjer svet različni se srečuje,
tu vrtljak, tam paviljon
in ples, ki pa z nočjo jenjuje.

Res, paša to je za oči,
kar danes tu se vse dogaja,
kjer smeje, poje se, kriči,
užitkom raznim se predaja.

Naj velik to ostane dan,
naj se s tradicijo praznuje,
ponosen naj bo Ribničan,
ki znanje dedov še neguje!

Andrej Klemenc

je prepričan Andrej Klemenc, saj so stroški porasli na neobičajna 2,8 mio SIT. Podobno se lahko zgodi tudi letos, saj se vsakomur izmed številnih sodelujočih izplača honorar in dnevnic.

Zato je še kako dobrodošlo sponzorstvo Uniona, ki ima na Ribniškem sejmu monopol, in Zavarovalnice Triglav, ki turistični biro gosti v svojih prostorih že nekaj let. Pokroviteljstvo nad sejmom mora že zaradi spodobnosti imeti Občina, ki organizacijo prepušča članom TD, svetniki pa vendarle radi pogledajo bilanco prihodkov ob koncu proračunskega leta. Govorice med domačini o tem, kako naj bi se pretakal ves denar, namreč nikoli ne potihnejo, še posebej zato ne, ker z vsem upravlja TD Ribnica.

Foto: A. P.

"Denar, ki ga dobimo od edinega dneva v letu, se vrača v turistično promocijo našega društva in Ribnice. Tako smo letos s propagandnim materialom oskrbeli Inlesove rokometase za pot na Švedsko, planince in študente.

Prav tako finančno pomagamo ostalim društvom, tudi pustnemu, etnološkemu in čebelarjem. Lani pa smo na primer financirali tudi razstavo "Suha roba pod ribniškimi krovi".

Precej sredstev porabimo za oblikovanje znamenj, krošenj in kozolčkov...in za njihovo obnovo. Ravno pred kratkim se je sesul 20 let star obod krošnje, ki je goste pozdravljala v Zlebiču. Kozolček za Novo Štifo, Travno goro in Kadice pa še vedno čaka, da bi CP dovolilo Občini kačipot namestiti na most."

Promocijsko gradivo je sedaj nekoliko bolj pestro, saj je TD v sodelovanju z Občino letos izdalo prenovljeni katalog o Ribnici v 10.000 izvodih. Zunanja podoba je povsem enaka, medtem ko so osvežena besedila in statistični podatki, ki že upoštevajo nove občinske meje. V ponatisu je upoštevana tudi prvotna pomanjkljivost: zdaj se ve, da je Ribnica v Sloveniji in ne država zase, kot bi se tujec poprej lahko čudil zaradi pomanjkljive informacije.

"PRIŽNICA" JE VEČNI PROBLEM

Ne samo, da morajo člani TD vsako leto posebej nagovarjati ribniške trgovce k temu, da na sejmsko nedeljo prepustijo Škrabčev trg suhorobarjem in lončarjem, tudi "prižnica" pred zadrugo je predmet vsakoletnih pogajanj.

Direktor KZ Mirko Pirc je tako letos ponovno poslal dopis predsedniku TD, da "prižnice" ne bi rad prepustil govornikom in povezovalcem programa, ker bo ovirano delovanje združnega bifeja. Obenem po Pirčevem mnenju tudi zdomarji onemogočajo potencialnim gostom dostop do bifeja, ki je sicer preko leta odprt le do 11. ure. Klemenc je zahteval, da se letos bife v času govora ministra za promet in zveze Antona Bergauerja in župana povsem zapre, ker ne želi, da iz bifeja uhajajo nedostojni dovtipi strank, kot se je primerilo ob obisku Milana Kučana. Zemljišče, na katerem stoji "prižnica", je resda zadrugino, kot smo preverili na Oddelku za okolje in prostor. Toda če moramo domačini gostiljubno prenašati množico avtomobilov na svojih dvoriščih in neobičajni vrvež, bi se sejmskemu dnevu lahko prilagodili tudi drugi lastniki, čeprav je svojevrsten paradoks, da se na pregovorni tržni dan od kogarkoli zahteva, da se odpove priložnostnemu zaslužku.

Sem ter tja so prenovljene tudi fotografije, dodana pa je nova privlačnost za radovedno turistično oko - Škrabčeva domačija.

Ribniška dolina se odslej predstavlja še v trolistni ediciji in v treh tujih jezikih. Na vseh je tudi zemljevid z nazivi znamenitosti, od sakralnih objektov, naravnih in kulturnih znamenitosti do omembe turistično zanimivih točk, celo prvih korakov v kmečkem turizmu. Glede na to, da obstaja tudi predlog za enodnevni izlet po dolini, bi bilo

modro vse promocijsko pisno gradivo turistom ponuditi v lični mapi.

Načrti za postavitve sedmih spomenikov pomembnim možem, ki so svoje rodbinske korenine pognali v Sušjah, Dolenji vasi in Prigorici, še niso uresničeni zavoljo tehničnih vzorkov (ni še urejena okolica) ali nezanimanja posameznih skupnosti.

Ena želja pa je še posebej živa in TD bi jo rado izpolnilo v letu 2000. Na hiši Petelinovih bodo odkrili spominsko ploščo skladatelju in rojaku Bojanu Adamiču in po Klemenčevem mnenju se pripravlja res atraktivno odprtje.

Prireditveno leto pa bo v novem tisočletju obogateno še z enim sejmom, tistim, ki je zaživel pred tremi leti na srečanjih izseljencev, in še kako popestril dogajanje s svojim pridihom starinskosti, izvirnosti in prikazovanjem rokodelskih spretnosti. Za Rokodelski semenj domače obrti in storitev na zadnjo julijsko nedeljo je Občina že poslala še aktivnim slovenskim rokodelcem povabilo k sodelovanju, da bi tako ugotovila njihov interes. Najbolj številčno so se udeležili prvega etnološkega sejma, kar 92, in čeprav jih je lani prišlo le 55, so bili veliko bolj raznoliki.

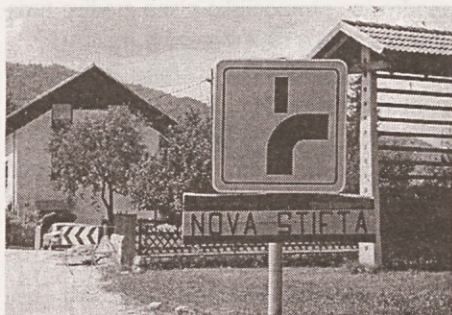
Izgubo izseljeniškega srečanja sicer že letos ni bilo več moč čutiti, saj ga je nadomestil poletni festival in z novim etnološkim sejmom bo sedaj popolnjeno celotno ribniško leto, kar je bil tudi namen Občine, Miklove hiše, SLKD, TD, Etnološkega društva Hrovača in Pustnega društva Goriča vas, ki nosijo finančno in moralno skrb ter odgovornost za kakovostno izvedbo najpomembnejših kulturnih, zabavnih ali etnoloških prireditev.

Alenka Pahulje

Čebelarji letos ne bodo na ogledu, ker se zaradi malce spremenjenega načina dela preko leta niso uspeli ustrezno pripraviti, zato so prostor bivše LB že pred mesecem dni zasedli rokometasi, ki so se po odmevni zmagi na Švedskem odločili, da tudi preko samostojne razstave obelodanijo vse dosedanje klubske uspehe.

Foto: A.P.

Ribniška samozaverovanost

se kaže celo v kaŕipotih, saj bi morala domačine ŕe zdrava pamet uči, kod se vozi proti Ljubljani, tujci pa naj si itak pomagajo sami. Kdo jih je pa klical! Kar naj se za kazen v kriŕiŕu pred Čičku in hotelom vrtijo v krogu kot slepe miŕi! Enako je z mnogimi drugimi prometnimi znaki, Novo Œifto npr. Napačna miselnost, napačna miselnost.

Ribniška iznajdljivost

Pomagaj si sam! Občan reŕil turiste slabe volje zaradi neoznačenih kaŕipotov, Ribnico sramote, sebi pa ustvaril ljubi mir.

Ribniška prepotentnost

Uniči, kar se da, če le ni tvoje. Vodja območne enote CP NM v Œlebiču, Jani Pajnič, ki skrbi tudi za redno postavitve znakov, opozarja na dejstvo, ki ga kritični Ribničani vedno pozabijo povedati, ko po kom upravičeno ali neupravičeno udrihajo zaradi nespametnega ali neodgovornega ravnanja. Skoraj vsak vikend nekdo polomi ali iznakazi na novo postavljene znake, ŕe posebej med Nemŕsko vasjo in Dolenjimi Lazi. Enaka usoda je doletela tudi kaŕipot pred hotelom in to komaj teden dni zatem, ko se je ŕe zdelo, da je volk sit in koza cela...

TUJEC JE V RIBNICI IZGUBLJEN. NI KAŒIPOTOV.

Marsikoga je v začetku avgusta pri hotelu presenetila lesena tabla s smerokazom Ljubljana. Nekaterim je bila celo bolj vŕeč kot tiste uradne, a veini se je le posvetilo, da se je sedaj pa le zgodilo, tisto, kar bi se moralo ŕe poprej, ker gre za v nebo vpijočo teŕavo. Za nenavadno tablo stoji vrsta tolikokrat preslišanih pritoŕb tujcev, kako v centru Ribnice primanjkuje kaŕipotov za smer Ljubljana. O tem smo pisali v preŕjni ŕtevilki. Problematični so tudi ostali prometni znaki, s čimer se je strinjal vodja AMD Ribnica Alojz Mihelič. Pravi, da komisija za varnost v CP, katere član je, lahko le opozarja na pomanjkljivosti, a očitno je povsem neučinkovita. Zahteval je, da se analizira, kaj je tej komisiji v preteklem letu sploh uspelo narediti, saj celo 4 inŕpektorji CP NM, ki so nastavljeni od Ljubljane do Kočevja, ne reagirajo na nobeno pripombo. Vrsta znakov po Miheličevem mnenju sploh ni v skladu s predpisi, na doloene banalnosti pa tudi sam opozarja ŕe več let. Zadnji dve leti na primer na znak, ki stoji v Œlebiču, 100 m pred magistralno cesto s sodraŕske strani, in voznike opozarja, da nimajo prednosti. Toda nekdo se je spomnil dodati STOP znak v popolnoma preglednem kriŕiŕu, kar samo sili voznike k prekrŕu, je opozoril Mihelič. Dalje: zakaj je treba voziti 40 km na poti Sajevec-Jurjevica oz. bolje, kdo vozi le toliko? Cela vrsta znakov je popolnoma nesmiselnih in so smeŕni, ker postavljajo pristojne strokovne sluŕbe pod ŕaromet nestrokovnosti in neŕurnosti. Vodja ribniŕke AMD pravi, da je bila prometna signalizacija zadnjih pet let ŕe kar v redu. Letos se ugotavlja vrsta pomanjkljivosti, ki pa bi se jih dalo z zelo malo truda odpraviti. Œogica odgovornosti po njegovem vedno prileti na obćinski oddelek za okolje in prostor, ki daje naloge za postavitve potrebnih znakov, ter izvajalca del, CP Novo mesto. Mnenja sodelavcev v njem so si bila tudi glede kaŕipotov deljena; od tega, "da so do zdaj vsi vedeli, kje je treba voziti, kako da je potem sedaj vse narobe?" do skupne ugotovitve, da so res tujci tisti, ki "potegnejo ta kratko", saj kaŕipota za Ljubljano resnično ni. Ne na kriŕiŕu pri Čičku, kjer vozijo kar naravnost po Ljubljanski cesti in izzivajo nes-

rečo, ne pri hotelu, kjer vozniki upoŕtevajo prometno pravilo: če ni znaka v kriŕiŕu, vozi naravnost. Po zdravorazumski logiki so se ravnali tudi množični turisti s prikolicami, ki se niso hoteli podajati v neznano in so tako peljali proti kolodvoru ter nato v Lepovče, kjer so se dokončno izgubili. Potem ko je to naredilo "100 turistov na dan in spraŕevalo za pot proti Ljubljani", so enemu izmed Lepovčanov popustili ŕivci. Kje je problem, da ni moŕno postaviti enega samega ubogega znaka?, je najprej iskal pojasnilo na pristojnih sluŕbah in menda so mu vedeli povedati le to, da je administrativni postopek za postavitve znaka dolg, da je znak ŕe naročen, a je treba nanj čakati mesec dni.

Zato je T.M. za svoj ljubi mir napravil edino pametno potezo: sam je napravil leseni smerokaz in ga tudi pribil v kriŕiŕu pred hotelom. Nekaj dni zatem je bil znak odstranjen, ker je CP NM tja ŕe pritrdilo novega.

Teden dni zatem je bil novi znak spet polomljen. Točno tako, kot je dejal Jani Pajnič, ko ga je javnost skupaj s komunalnimi oddelkom ponovno postavila na zatoŕno klop: ne samo, da se vedno vidi le slabe stvari, ne pa 150 na novo postavljenih znakov v zadnjih dveh letih, ampak tudi to, da obćani vsak vikend polomijo ŕe tisto, kar se dobrega naredi. Račune plačujemo davkoplačevalci, za najmanjši znak 7. 000 SIT.

Tekst in foto:
Alenka Pahulje

NAJ BO VSE PO STAREM. ODPRIMO GRAJSKI MOST?

Stari grajski most je bil zaprt ravno zaradi kriŕiŕa pri mesariji Ambroŕič, da ne bi predvsem zaradi mladostne objestnosti prihajalo do nesreč. Po mnenju Alojza Miheliča bi ga res lahko odprli vsaj v eno smer, da bi tako razbremenili kriŕiŕe pri Čičku; toda le za smer v Ribnico. V nasprotnem bi bila pot zelo nevarna za kolesarje, ker imajo prednost z desne strani, cesta na Ugar pa je zaradi obrtne cone postala izrazito prometna.

ODPRTO

POSOJILA
ZA POČITNICE

**DOLENJSKA
BANKA**

Banka, kjer ne boste ostali pred zaprtimi vrati!

NOVO

PUMEJ
d.o.o. RIBNICA

**PODJETJE
ZA
TRGOVINO
IN
STORITVE**
Goriča vas 18,
1310 Ribnica

**Čiščenje kamnitih in betonskih
nagrobnih spomenikov in
okvirov**

**Informacije in naročila na telefon:
862-272, 861-157, GSM 041 642-713**

041 523 557

Spoštovane zaposlene gospe,

dovolite, da naredimo nekaj namesto vas

Občasno varstvo vaših otrok,
tudi v popoldanskem in večernem času
ter drugih dela prostih dni.

Nudimo vam tudi pomoč na domu.

VELARO d.o.o.

**DOBRA HRANA
IN PIJAČA
SE PRI URŠNJAKU
OBRAČA!**

DELOVNI ČAS:

GOSTILNA:

TRGOVINA:

• tor, sre., čet.: od 9 - 22

• pon. - petj.: od 7 - 19⁰⁰

• pet., sob.: od 9 - 24

• sob.: od 7 - 13

• ned.: od 10 - 21

• ned.: od 8 - 11

• pon.: zaprto

• Tel.: 862-621

• Tel.: 862-126

- nega obraza in dekolteja
- epilacija - trajno odstranjevanje dlak
- depilacija
- solarij
- pedikura
- make up - ličenje za vse priložnosti
- nega telesa - fango, hidro, algo terapija

kozmetični studio

Nina Tanko Bojc s.p.

Hrovača 59a, 1310 Ribnica

tel.: 061/861-560

Del. čas.: pon, sre., čet. 13⁰⁰-20⁰⁰, tor., pet., sob. 8⁰⁰-15⁰⁰

NOVO

green press 12

- hitro odstranjevanje maščobnih oblog na bokih, okoli pasu, na trebuhu in na stegnih ...
- rezultati vidni po prvem tretmanu, kar pomeni na celem telesu 20 cm manjši obseg

natančno - takoj - z dolgotrajnimi rezultati

SONČEV MRK, SEJEM, ŠOLA IN KVIZ

Sončev mrk je minil, svet še stoji, prav tako pa je vse nared za tradicionalni ribniški semenj, ki velja za največjo prireditev v Ribniški dolini, iz leta v leto bolj obiskano.

Čeprav je navzven videti, kot da je vsako leto enako, da ne vidimo nič novega, pa si Turistično društvo Ribnica prizadeva, da vsako leto prikaže nekaj novega, odmevnega. Lansko leto je npr. finale tekmovanja Martin Krpan '98 privabil v Grad rekordno število obiskovalcev. Zelo zanimiva je bila dopoldanska prireditev z narodnimi nošami in folklornimi skupinami. Tudi letos si v Ribnici obetamo veliko število obiskovalcev iz vse Slovenije in tujine, saj bo poleg prireditev T.D. Ribnica za splošno vzdušje poskrbelo še precej drugih društev in klubov. Tako lahko rečemo, da bo dva dni Ribnica Slovenija v malem. Tega se moramo zavedati, tako tisti, ki kakorkoli sodelujemo pri organizaciji, kot vsi domačini, saj je to enkratna priložnost za občane Ribnice, da obiskovalci oddidejo zadovoljni, z lepimi spomini na našo dolino in se radi vrnejo v Ribnico tudi takrat, ko se pri nas ne odvijajo množične prireditve. Tudi tokratno nagradno igro - Kviz smo naravnali na sejem, na dosežke Ribniške doline v tem letu v športnem, turističnem in promocijskem smislu.

Kljub temu, da se za številne občane iztekajo zadnji dnevi dopusta, da se v sredo odprejo šolska vrata, da se bo življenjski utrip vrnil v ustaljene »hitre tire«, upamo, da si boste vzeli dovolj časa za reševanje kviza in sodelovanje pri ostalih igrah našega glasila.

RIBNIŠKI PUŠELJC**DOSLEJ PREDLAGANE OSEBNOSTI:**

Župan občine Ribnica Jože Tanko, predsednik S.K. Sodražica Tone Matelič, zdravnica dr. Alenka Nadler Žagar, pater Niko, ribniški dekan Maks Ipavec, zdravnik mag. Željko Valčič, Medard Pucelj, prof. Janez Debeljak, Vesna Horžen, predsednik P.G.D. Ribnica Matjaž Virant, Ivan Ogrinc, predsednik P.D. Goriča vas Cveto Marinšek, glasbenik Franc Mihelič, trener R.K. Inles-Riko Janez Ilc, Rokometni klub Inles-Riko, glasbenik Pero Lovšin, Kadetski R.K. Inles-Riko, Damijan Kromar, Vaško etnološko turistično društvo Hrovača, Alpinisti Ribnica Express, mag. Andrej Mate, Nikola Radič, Drago Košir.

»RIBNIŠKI PUŠELJC« dobiva vse več okraskov, tako preko glasovnic glasila Rešeto kot preko telefonov radia Univox, kjer Ribniški pušeljc gostuje enkrat mesečno. V tej številki zadnji objavljamo kupone za predloge osebnosti Ribniške doline. V oktobru in novembru bomo preko Rešeta in radia Univox opravljali izbor predlaganih osebnosti. Tokrat so se nam med »nominiranci« pridružili: Odlični dua- in triatlonec Damijan Kromar, Kadetski rokometni klub INLES-RIKO, ljudski umetnik rezbar Drago Košir, Vaško etnološko turistično društvo Hrovača, Planinsko društvo Ribnica (alpinistični odsek Ribnica Express), predsednik uprave Inles d.d. mag. Andrej Mate, rokometni trener in glasbenik Nikola Radič.

Vsi navedeni so v zadnjem času ogromno naredili za ribniško gospodarstvo, kulturo, šport, turizem, ne samo v domovini, temveč tudi v tujini. Tukaj velja omeniti predvsem rokometnaše, alpiniste, (ki so se pred kratkim vrnili iz Peruja) in podjetje Inles, ki je največji izvoznik stavbnega pohištva v Sloveniji.

Sedaj imamo res pester spekter osebnosti, ki se trudijo in živijo z Ribniško dolino.

REŠETO**REŠETO****KUPONI****KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV**

Besedilo: _____

KUPON ZA KVIZ

1	2	3	4	2	5	6	7	8	4
6	7	9	5	10	11	12	1	10	4
2	5	13	12	4	13	14	6	10	15
5	13	5	8	16	13	4	8	17	

KUPON "RIBNIŠKI PUŠELJC"

Osebnost: _____

Projekt oz. pomembno delo: _____

Na kakšen način pripomore k razvoju doline? _____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

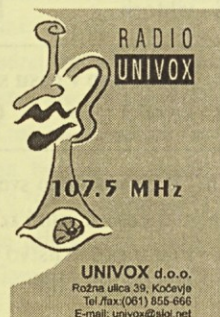
Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: REŠETO, Gorenjska cesta 3, 1310 RIBNICA, najkasneje do 10. septembra 1999.

Preko valov na frekvenci 107,5 MHz se bomo tokrat slišali v četrtek, 2. septembra, ob 17.45.

To pa je tudi zadnji ustaljeni termin, saj se bomo v mesecu oktobru in novembru slišali pogosteje. Sedaj pa svinčnik v roke, hop, na naslednjo stran, nato ponovno nazaj, izpolnite kupone, jih pošljite v uredništvo glasila Rešeto in v četrtek z ušesi pred radijski sprejemnik k oddaji RIBNIŠKI PUŠELJC.

SEJEMSKI KVIZ

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v lik na strani s kuponi, da boste dobili pravilno ime prireditve, pod katero se odvija Ribniški semenj.

1. Lansko leto je bilo v okviru 23. Ribniškega sejma finale tekmovanja za najmočnejšega Slovenca. Kako se tekmovanje imenuje?

A - Robin Hood K - Martin Krpan O - Peter Pan

2. Najmočnejši Slovenec je bil tudi iztočnica za priljubljeno TV oddajo, ki smo jo takrat posneli v Ribnici. To je oddaja....

U - Odklop
S - Brez zavor
P - Šou bo šel

3. Celotno dogajanje sejma smo zabeležili v reportaži, ki smo jo videli na televiziji...

R - CNN M - HTV L - TV 3

4. R.Š.K. letos organizira Festival mladih, na katerem bo tudi turnir v tenisu. Turnir bo v...

B - nedeljo, 5.9.99 T - soboto, 4.9.99 C - petek, 3.9.99

5. R.Š.K. organizira v soboto, 4. septembra, tudi koncert, na katerem bo nastopilo...

R - 12 rock skupin Č - 10 dance skupin
Ž - 20 country pevcev

6. V nedeljo, 5. septembra, bo osrednja prireditev spredod...

W - slovenskih narodnih noš
N - poustvarjalcev slovenske ljudske glasbe
E - motoristov R.M.K.

7. Ob 17. uri bo v nedeljo spektakel lepote in mode. Poleg modne revije bo nastopil legenda radia Slovenija...

T - Črt Kanoni
D - Tomi Gavrančič
O - Sašo Hribar

8. Sašo Hribar je v svoji karieri prejel največ nagrad, ki jih vsako leto poklanja revija STOP. Nagrade se imenujejo...

E - viktorji L - grammyji R - oskarji

9. Vsako leto v času sejma razstavljajo svoje ljubljence tudi...

B - krotilci levov G - rejci malih živali U - ribiči

10. V Gradu bodo svoje sposobnosti prikazali tudi junaki, ki so se pred časom vrnili iz Peruja. Združeni so v...

A - Planinsko društvo B - P. gasilsko društvo
C - Kolesarski klub

11. Ribnica letos sodeluje v TV oddaji POTEPANJA, ki bo na sporedu v nedeljo, 19.9.'99, ob 16.00^h na TVS 1. Ekipa Ribnice se bo pomerila z ekipo...

D - Kočevja G - Sečovelj F - Črne na Koroškem

12. V oddaji TV GENIJ, ki bo v soboto, 11.9.'99, z ribniško udeležbo, ocenjujejo sposobnosti na naslednjih področjih:

S - igrilstvo, režija, scenarij
E - strugarstvo, varjenje, šiviljstvo
I - tipkanje, kvačkanje, kuhanje

13. Poleg Turističnega društva Ribnica in Pustnega društva Goriča vas je v Ribnici zelo aktivno še...

V - Društvo prijateljev glasbe
I - Vaško etnološko turistično društvo Hrovača
D - Društvo radioamaterjev Gorenja vas

14. Mladi ribniški rokometiši so na kadetskem evropskem klubskem prvenstvu na Švedskem osvojili...

Č - 1. mesto P - 3. mesto N - 9. mesto

15. »Železna« človeka Damijan Kromar in Mitja Dečman sta z lepim uspehom nastopila na tekmovanju IRONMAN QUELLE - ROTH 1999. Damijan pa se je kvalificiral še naprej na...

P - Havajski ironman F - Prigoriški stilman
X - Sicilski waterman

16. Leta 2000 bo Ribniški sejem praznoval lep jubilej, ki ga ob 25. obetnici drugače imenujemo...

Š - diamantni Q - zlati D - srebrni

17. Naslednja številka Rešeta bo izšla...

Y - 20. septembra
R - 30. septembra
V - 27. septembra

REŠETO

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici, najkasneje do 10. septembra '99.

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 lepih nagrad:

1. nagrada: radijska čestitka, poklanja jo Radio UNIVOX;
2. nagrada: 3 majice T-shirt z logotipom radia Univox, poklanja jih Radio UNIVOX;
3. nagrada: 1 majica T-shirt z logotipom Candy, poklanja TEHNOUNION, Markelj s.p. Ribnica;
4. nagrada: 2 filma, poklanja Foto TONI ;
5. nagrada: 2 kino vstopnici, poklanja Kino RIBNICA.

REŠITVE SESTAVLJANKE

Pravilna rešitev 7. številke Rešeta je **SM Z RIBNICE URBAN, PO CEILM SVEJT ZNAN.**

Začetek znane pesmi, ki jo je napisal Janez Podboj, je iz knjige Ribnica skozi stoletja, iz leta 1982.

Med pravilnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrade:

1. nagrado, radijsko čestitko, ki jo poklanja Radio UNIVOX, prejme: **LILI NEMEC**, Opekarska 42, 1310 RIBNICA.

2. nagrado, žensko striženje, ki ga poklanja frizerski studio ERIKA, prejme: **DANIČA TOMŠIČ**, Velike Lašče 148, 1315 VELIKE LAŠČE.

3. nagrado, moško striženje, ki ga poklanja frizerski studio ERIKA, prejme: **MARIJA LAVRIČ**, Grčarice 31, 1331 DOLENJA VAS.

4. nagrado, 2 color filma, ki ju poklanja FOTO TONI, prejme: **VESNA LUKIČ**, Gornje Lepovčce 23, 1310 RIBNICA.

5. nagrado, 2 kino vstopnici, ki ju poklanja KINO RIBNICA, prejme: **TONE HENIGMAN**, Rakitnica 61, 1331 DOLENJA VAS.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo! Kupone za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

MALI OGLASI

POČITNICE NA PAGU. Apartmaji po izredno ugodnih cenah. Informacije in rezervacije: LUKA, tel.: 00 385 53 - 661 - 954.

Prodajam tiskalnik EPSON STYLUS 800, star 1 leto. Cena 10.000,00 SIT. Tel.: 862 - 281.

Prodajam LADO 1300 S, letnik 95, prevoženih 38.000 km. Prvi lastnik. Tel.: 861 - 393, 041 - 520 - 700.

Prodajam dvosobno stanovanje na Knafljevem trgu, 2. nadstropje. Tel., CK, KTV. Vse informacije na tel.: 863 - 287.

O PROMOCIJI RIBNICE IN OB NJEJ

Leta 2000 jubilej: 25 let ribniškega sejma

Ribnica se je v zadnjem času precej uveljavila na lestvici družbenega ugleda. Velike prireditve kot Srečanje v moji deželi, Ribniški sejma, Pustni karneval... so si pridobile veliko naklonjenost medijev. V zadnjih letih tudi v Sloveniji prihaja do spoznanja, da dogodki brez množičnega obveščanja ostajajo na lokalnem nivoju in o njih razen v domačem kraju ne vedo kaj dosti, pa naj bodo še tako zanimivi.

Seveda je promocija vse bolj pomembna tudi v gospodarstvu, kulturi, športu in na ostalih področjih. Tukaj pride do izraza pregovor nemškega strokovnjaka za trženje: »Reklamirati ali umreti«. Sicer krut pregovor, v katerem pa je veliko resnice.

Povsem jasno je, da je z določenim dogodkom zelo težko priti v srž javnega obveščanja (razen nesreč). Da postane dogodek pomemben in odmeven, traja precej časa, da se izkaže oz. ga do te točke »spromoviramo«.

Promocija Ribniške doline se je v zadnjem času izkazala za precej uspešno. Tukaj je viden trud obrtne zbornice, ki se udeležuje sejmov domače obrti po Sloveniji in v tujini, odmevne prireditve v organizaciji Miklove hiše, uspehi naših športnikov (šport je eden najmočnejših dejavnikov promocije nekega kraja in ne nazadnje Slovenije v tujini), številne televizijske oddaje, ki smo jih uspeli pritegniti v Ribnico... Vedeti moramo, da TV SLO oddaja preko satelita Hot Bird in program

naše nacionalne televizije spremlja dobršen del Evrope.

Na podlagi raziskav gledanja TV programov pa so med najbolj gledanimi dnevno informativne oddaje, športni prenosi in množične razvedrilne oddaje, kjer se bo Ribnica v mesecu septembru ponovno pojavljala.

O Ribniškem sejmu bomo beležili utrinke tako s POP TV, kot TV SLO in TV3. Pripravljamo tudi posebno dokumentarno oddajo ob 25. obletnici ribniškega sejma, leta 2000.

V naslednjem tednu, v soboto, 11. septembra, bo na TVS 1 oddaja TV GENIJ, kjer se bomo prav tako posvetili promociji Ribnice. Del oddaje je bil sneman v Ribnici (Zavarovalnica Triglav, Okrepčevalnica Tanko v Nemški vasi, ribniški grad).

Seveda pa so promocijske aktivnosti zadnjih let samo nadgradnja vztrajnega dela turističnih in kulturnih delavcev Ribniške doline v preteklih letih, desetletjih, ko so si iz leta v leto pridobivali v slovenskem prostoru večje in uglednejše ime.

Cilj promocije je pritegniti v Ribnico čimveč obiskovalcev in tako pomagati pri razvoju malega gospodarstva, storitvenih dejavnosti, trgovine, gostinstva...

Vedeti je namreč treba, da nihče (društva, podjetja, artikli) niso sami sebi toliko zadostni, da se bodo sami tržili in ne potrebujejo promocije navzven.

Marko Modrej

Foto: A.P.

Velike promocije bo Ribnica deležna v nedeljo, 19. septembra, v turističnem kvizu POTEPANJA. Oddaja Potepanja temelji na poznavanju lastnega in nasprotnega kraja in o splošni turistični razgledanosti. V omenjeni oddaji se bosta v kvizu pomerili ekipi Ribnice in Črne na Koroškem. Ribnico bodo zastopali Danica Čampa - Marinč, Zdenka Mihelič, Miha Klun in Marko Modrej. Kako bodo predstavljali Turistično društvo Ribnica omenjeni člani, koliko poznajo Črno na Koroškem in značilnosti slovenskega turizma, si lahko ogledate v nedeljo, 19.9.'99 ob 16.00 na 1. programu TVS. Oddajo pripravljajo Center za promocijo turizma Slovenije, TV Slovenija in turistična društva.

ALI SMREKA RES DAJE VSE TISTO, KAR OD NJE PRIČAKUJEMO?

»Ne, ne! Nič drugega ne bom sadil kot smreko,« je trdno prepričan moj sogovornik - posestnik gozda nad Mokro škrljjo. Vse prepričevanje, da smreka po naravi tja ne sodi, da bodo z njo same sitnosti in da obstaja verjetnost, da jo bo, še ne popolnoma odraslo, polomil sneg, ne zaleže veliko. In ker površina za sadnjo ni velika, ker lastnik gozda o sadnji kake druge drevesne vrste ali o čakanjju na naravno mladje noče slišati nič, delavci Zavoda za gozdove priskrbimo sadike, lastnik jih posadi in tako se, za lastnika ter gozdarsko službo, največkrat začnejo težave.

Smreka. Po Sloveniji je močno razširjena, toda njenih prvobitnih rastišč je malo. Po naravi se pojavlja v alpskem svetu (Pokljuka, Mežaklja, Jelovica), pri nas, na kočevsko-ribniškem območju, pa le v redkih mraziščih (Prelesnikova koliševka) ter primešana jelki in bukvi na nadmorskih višinah čez 1000 m. Vedeti moramo, da so smreke, ki bujno poraščajo vznožje Velike in Male gore, Vrtač, potomke smrek, ki so bile prinesene od drugod in so že skoraj izpodrinile naravno združbo hrasta in gabra. Smreka je namreč izredno prilagodljiva drevesna vrsta, ki prenaša polarno podnebje, uspeva na zgornji gozdni meji in se spusti do nižin. Njeno razširjenost omejuje predvsem

sušnost. Zakaj se je pravzaprav tako razširila? Predvsem zaradi premalo pretehtanega prenosa idej od drugod, zaradi »nemške gozdarske šole«, ki temelji na golosečnem sistemu gospodarjenja. Smreka je za pogozdovanje velikih posekanih površin najenostavnejša, raste dovolj hitro in daje relativno velik donos. Žal pri nas ta način gospodarjenja ni primeren, kar so že pred dobrimi sto leti ugotovili - kdo drug kot nemški gozdarski strokovnjaki, ki so delali na veleposestih našega visokega krasa.

Kaj je s smreko pravzaprav narobe? Z njo ne kaj dosti, zmotno je mogoče le naše mišljenje o njej in to, da ji večkrat dajemo prednost pred našimi domačimi drevesnimi vrstami. Te so se v tisočletjih prilagodile razmeram, ki vladajo pri nas, med drugim z močnim koreninskim sistemom, nekatere imajo srčne korenine, zato lažje kljubujejo vetru, snegu in suši. Smreka, ki ima plitve korenine, kaj hitro postane žrtev naštetega. Obenem nanjo nenehno prežijo številni podlubniki in bolezni, saj je izven svojih naravnih rastišč manj vitalna in ranljivejša. Največ škode oz. preglavic povzročata smreki lubadar in rdeča trohnoba. Zaradi te bolezni je v Evropi (po ocenah) razvrednoteno več kot 10 % hlodovine.

Rdeča trohnoba je zelo nevarna v umetnih nasadih, še posebej do desetih let starosti, saj se mlada drevesa posušijo. Skoraj gotovo se bolezen pojavi na opuščeni kmetijskih zemljiščih, ki jih posadimo s smreko. Pri nas je ponavadi njena vzgoja do zrelosti povezana tudi z dokaj visokimi stroški.

Kaj storiti? Izogibati se sadnji smreke na tistih rastiščih, na katere ne sodi (npr. na rastiščih hrasta in gabra). Njene iglice se namreč težko spreminjajo v humus, zato čisti sestoji smreke na neprimernih rastiščih še dodatno zakisajo tla. V teh sestojih je oteženo tudi naravno pomlajevanje, ker na iglicah običajno ne raste nič. Če se že odločimo za sadnjo smreke na zanj ustrežnejših rastiščih jelovo-bukovega gozda, potem ti nasadi naj ne bodo preveliki. Na zaraščenih kmetijskih površinah, kjer zbita, kislata tla smreki ustrezajo in se močno naravno pomlajuje, ohranjamo in pospešujemo listavce, saj ti zboljšujejo tla.

Da, smreka na prvi pogled veliko daje, vendar, če upoštevamo še negativne strani njenega pospeševanja, manj kot pričakujemo.

Anton Žagar

N
A
S
V
E
T
I

Foto: S. Lavrič

Vas Grčarice je ena lepših vasi v Ribniški dolini. Obdana je s temnimi gozdovi ter pašnimi in obdelovalnimi površinami. Kako so te kmetijske površine obdelane in izkoriščene, pa je odvisno od tistih ljudi, ki tu delajo in živijo.

Katica Ivič je prišla v Grčarice leta 1973. Tu so si zgradili stanovanjsko hišo. Leta 1985 pa še večji hlev za živino. Začela je z vzrejo krav in telic. V začetku je imela 24 krav in 18 telic. Danes ima teh živali že nekaj več. Kmetijske površine,

ki jih je začela uporabljati, so bile že precej zaraščene z grmovjem in posameznim gozdnim drevjem. Čiščenje je terjalo veliko dela, predno so bile te površine sposobne za kmetijsko proizvodnjo. Danes ima v najemu 52 ha kmetijskih površin. Da ji goveda ne uničujejo zveri, kot so medved, volk in ris, ga je zavarovala z električnim pastirjem. Tako živina ne uhaja na druge kmetijske površine, kjer bi lahko delala tudi škodo. Sicer pa posamezna vprašanja ugodno rešuje tudi z vodstvom Gojltvenega lovišča Snežnik Kočevska Reka. Danes proizvede letno že do 600 litrov kakovostnega mleka, ki ji ga odkupijo Ljubljanske mlekarne, enota Kočevje, po ceni

TUDI KMETIJA JE LAHKO USPEŠNA

alpskega mleka. Katica pravi, da ji kmetija daje dovolj dohodka, da jo lahko vzdržuje in pokriva ostale stroške za življenje. Sama vodi vsa organizacijska dela. Ima sodobno kmetijsko opremo, molzne stroje in drugo. Tudi pravi, da bo povečala število govedi na 65 glav. Od tega naj bi bilo 50 krav molznic, ostalo telice. S tem številom molznic bo lahko dnevno namolzla tudi do 1000 litrov kakovostnega mleka. Zelo rada ima živali in rada tudi skrbi zanje. Prijetno jo je videti, ko kramlja z njimi: "Moje kravice..." Poleg govedi ima tudi kobilu, ki je spomladi povrgla zdravega, krepkega žrebička. Kako se pogovarja z njima, pa lahko vidimo na fotografiji. Lepo je videti obdelana polja in zdravo govedo na pašnikih, saj se tako vsaj ve, da nekdo skrbi zanje.

Stane Lavrič, Grčarice

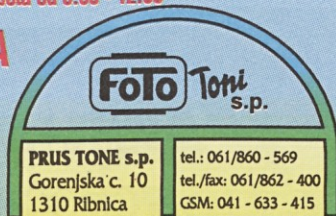
Delovni čas: vsak dan od 8.00 - 19.00, sobota od 8.00 - 12.00

RAZSTAVNO - PRODAJNA GALERIJA

NUDIMO VAM:

- izdelava fotografij v 1 uri
- fotografije dobite v albumih
- za dva ali več prinesenih filmov v razvijanje dobite barvni film
- film, kupljen pri nas, vam razvijemo brezplačno
- fotografiramo in snemamo poroke, rojstne dneve in druge svečanosti
- velika izbira fotoaparatorov, albumov, okvirov ter drugega fotografskega materiala
- hitro in kakovostno okvirjanje fotografij, slik, gobelinov,...
- strokovno svetovanje pri fotografiranju in uporabi fotoaparata

OD SEDAJ YSE NA ENEM MESTU • ZA VAS IN Z VAMI FOTO TONI

tu Pooblaščen trgovina v Ribnici tehnounion

MARIJA MARKELJ s.p.

Gornje Lepovčce 86, 1310 Ribnica

ENKRATNA PRILOŽNOST!

V času ribniškega sejma, od 6. do 11. septembra, nižje cene: 10% za vse izdelke **CANDY, BLANCO, akustika SONY in SHARP, HOOVER** sesalniki, **CASCO-SYNTKO** - švedski lak za parket in pluto. Ostali popusti: **MIELE 8%, gorska kolesa 20%, švedski živalni stroji HUSQVARNA 15%.**

IZKORISTITE NIŽJE CENE!

Tel.: 061/861-714

SONY.
SHARP
BLANCO
Miele
Candy

Husqvarna

Esperia

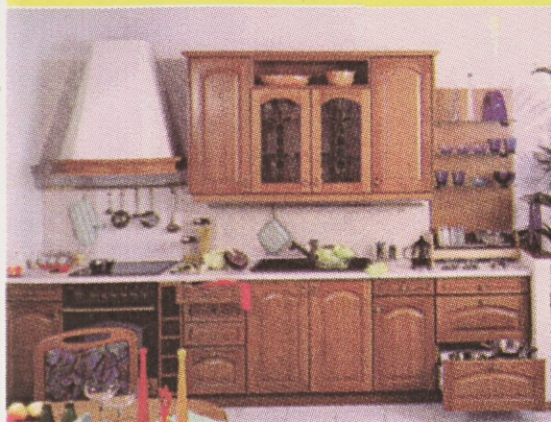
KELOmat

Casco Nobel
Nobel Industrier

Opekarska 41a, 1310 Ribnica, Tel.&fax: 061/861-363

Delovni čas: popoldan: od 8 do 12h
popoldan: od 15 do 19h
sobota: od 8 do 12h

JURČEK SALON POHIŠTVA

NOVO v Ribnici ŽENSKO - MOŠKO FRIZERSTVO

Del. čas: ponedeljek 9 - 12.30 in 16 - 20.
sreda 9 - 12.30 in 16 - 20
torek zaprto
čet. pet. 9 - 20
sobota 8 - 15

Opekarska 47a Ribnica
Telefon: 861-389

Izognite se neprijetnemu čakanju in nas pokličite po telefonu.
Nudimo vam kvalitetne in cenovno ugodne frizerske storitve.

NOVO: Možnost plačila s kartico **KARANTA, EUROCARD**

SE PRIPOROČA: *Frizerski studio Erika*

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 862 101, GSM.: 041 643 004

- PRODAMO NIŠE:**
- Ribnica - Grič, dvostanovajska hiša dim. 12,5 x 8,5 m, vol. parc. 880 m², dve garaži, CK, SAT, TEL., EL., voda, kompletno dograjena, oprema po dogovoru, cena 24.180.000,00 SIT. Možna zamenjava za hišo ali vikend 1 km od morja na hrvaški obali.
 - Koševje - center, starjša stanovajska hiša (vrt), skandinavski način gradnje z zanimivimi oprave, skupna površina 380 m², velikost parcele 1.000 m², primerna za reprezentančni objekti ali poslovni prostor, cena 25.400.000,00 SIT, ali 260.000 DEM.
 - Laški Polak - Hrčib, starjša stanovajska hiša, velikost parcele ca. 400 m², el., voda, klas. ogrevanje, možen poslovni prostor ob glavni cesti, cena 8.800.000,00 SIT ali 88.000 DEM.
 - Sodražica - center, starjša stanovajska hiša, primerna za poslovni prostor, vol.parc. 1668 m², el., voda, cena 7.254.000,00 SIT.
- NIŠKEND:**
- Ortnok - blivna brunarica 5 x 4 m opravišena, in gradbena parcela 1342 m² z začetno nevegradnje (prva plošča 10 x 12 m) s popolno gradbeno dok., lepa lokacija, cena 9.552.000,00 SIT ali 99.500 DEM.
- STANOVANJA:**
- Ribnica - center, dvosobno stanovanje 110 m², prilžje, možen poslovni prostor, el., voda, tel., klas. ogrevanje, cena 5.600.000,00 SIT.
- POSLOVNI PROSTORI:**
- Ribnica - center, gostinski lokal, 399 m²: stanovanjski del ca 150m², potreben adaptacije; mnogo pomožnih objektov ca 300 m², lastni parkirni prostor 1200 m², zaleonica 600 m², vrt ca 160 m²; el., voda, klas. ogrevanje, cena 55.970.000,00 SIT
- PARCELE:**
- Ribnica - Gorenja vas, kmetijska parcela ca 26 a, cena po dogovoru.
- GOZDOVI:**
- Podtabor - gozd 3, vol. 7 ha 93 a 85 m² k.a. Podtabor, cena po dogovoru.
- KUPIMO STANOVANJA**
- Ribnica - Prijatelj trg, za znanega kupca kupimo enosobno stan, gelovinska plačila.
 - Ribnica - center, več dvosobnih stanovanj, za znano kupce kupimo, plačilo v got.

Pokličite nas in nam zaupajte svoje želje!

OPTIKA ANITA

Majnikova 1, Ribnica (poleg SANOLABORJA)

Tel.: 861-128

NUDIMO VAM:

- očala na recept tudi brez doplačila
- ultrazvočno čiščenje očal
- tekočine proti rosenju MAX
- krpice, etuije, vrvice, lupe ...
- popravila
- svetovanje

Delovni čas: pon. 8 - 12 in 15 - 20
tor., čet. 8 - 12 in 16 - 18
sre., pet. 8 - 14 in 16 - 18

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humeč 24, 1331 Dolenja vas
tel.: 061 864 - 533
GSM: 041 712 108

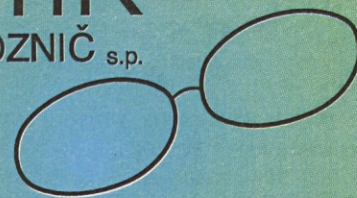
MONTAŽA - ANDOLJŠEK

PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI

KNAUF
Armstrong
RIGIPS

Hrovača 6
1310 RIBNICA
Mbt.: (041) 647 226
Tel.: (061) 863 089

OPTIK JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarska 3, 1310 Ribnica, TEL.: 061/860-367

Delovni čas: vsak dan od 9.00 do 19.00
sobota zaprto

INTERNATIONAL PRESTIGE CLUB

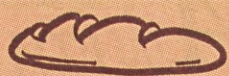

RENTNO VARČEVANJE
POMOČ PRI NEZGODAH
POSOJILA ZA ČLANE
RAZLIČNE UGODNOSTI

Z NAMI
VARNI.
Z NAMI
MIRNI.
Z NAMI

FINANČNO NEODVISNI.

IPC RIBNICA, KOLODVORSKA 1, 1310 RIBNICA, TEL...: 061 862 508, GSM: 041 544 720, e-mail: ipclub2000@hotmail.com

Pekarna
HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 855-558

POLEPŠAJTE
NAŠE CESTE!

AVTOCENTER
PRESTIGE
CESTA NA UGAR
1310 RIBNICA
TEL./FAX: 061/860-827

206

PEUGEOT

P-206 1.1 1.546.000,00
P-206 1.4 1.728.000,00

AVTO SERVIS
UGODNI KREDITI T+5%
LEASING

INS SAT ANTENSKI SISTEMI

Merharjeva 2, Ribnica, tel./fax: 061/860-657
Delovni čas: 8^h do 18^h, sobota: 8^h do 12^h

- elektronska nastavitve anten, meritve TV signalov, servis
- dograditev KANALA A, POP TV, HRT 1, 2, 3, TV 3
- montaža SAT SISTEMOV (navadni, vrtljivi, digitalni)
200 kanalov (TV Srbija, TV Bosna, VIVA 1, 2, RAI UNO ...)

Devetletne izkušnje, preko 1000 montaž
razlog za zaupanje in kvaliteto!

AKCIJSKA PONUDBA SAT SISTEMOV

GARANCIJA 12 MESECEV - PLAČILO NA OBROKE

NADŠKOF BLAGOSLOVIL OBNOVLJENA PLEČNIKOVA ZVONIKA

33 MILIJONOV SIT ZA SLOVENSKI PONOS

Dve večji investiciji sta 1. avgusta, na dan farnega žeganja, doživeli epilog, ki jima pritiče - kamnita pušeljca, ki ju je Plečnik imenoval Stolp slonokoščeni, in takrat še nedokončano streho na ribniški župnijski cerkvi, je blagoslovil dr. Franc Rode. Pred 20 leti, ko se je peljal skozi Ribnico, se je čudil, kako da ima tako majhen kraj takšne zvonike, kot jih ni videl še nikjer, koder je hodil, a zdaj se ne čudi več.

Mnogi v državnih in cerkvenih institucijah so se nagibali k temu, da bi zvonika porušili in namesto njiju zgradili stara, koničasta, a ker sta sedanja po zamisli in obliki edinstvena v Evropi in celo svetu, so ju rešili. Dekan Maks Ipavec, župljani in občina so vztrajali in k 33 mio SIT dragi obnovi pritegnili tudi ministrstvo za kulturo (za vztrajno posredovanje pri ministrstvu pa se je dekan še posebej zahvalil županu). Delo je bilo končano v treh letih, ministrstvo z Jožefom

Školjcem in Silvestrom Gabrščkom na čelu pa je prispevalo več kot polovico sredstev, zato je nadškof dr. Rode v nedeljski pridigi dejal, da je to dober zgled sodelovanja med Cerkvijo in državo in "primer pametnega trošenja denarja državljanov". Tisti pa, ki poudarjajo ostro ločnico med njima, kažejo le svojo "ideološko ozkost".

Na slovesnosti je nekaj besed o zahtevni gradnji in obnovi povedal tudi direktor inštituta IRMA, ki je dela izvajal, Andrej Zajc. Pravzaprav so bila dela tako zelo zahtevna, da je o njih poročal celo svetovnim strokovnim krogom. Obnoviti je bilo treba betonsko konstrukcijo, zvonika in cerkev protipotresno zaščititi in pri vsem tem delati filigransko, saj gre za narodno dediščino in ponos, je dejal direktor. Načrt in projekt za obnovo je naredil Iztok Leskovar. Za zdaj se je tako natančno delo obrestovalo, je dodal Zajc, saj sta zvonika brez vsakršnih poškodb prestala že dve zimi.

Nadškof dr. Rode, ki bo 29. avgusta ponovno gostoval na ribniških tleh, ob 100-letnici župnije na Velikih Poljanah (na Marijino vnebovzetje pa je maševal pri Novi Štifti), seveda pridige ni posvetil hvali o novi materialni pridobitvi, pa čeprav je mašo daroval v "veliki in prelepi cerkvi, ki jo mnogi imenujejo kar stolnica". Govoril je

RIBNIŠKO CERKVENO LETO V ZNAMENJU SLOVESNOSTI

Svojo pozornost so nam škofoje in nadškofoje do sedaj namenili kar 5-krat. Ob srebrni maši treh ribniških rojakov, Janeza Puclja in Jožeta Grebenca iz Goriče vasi ter Jožeta Mateta iz Hrovače, je slovesnost vodil koprski škof msgr. Metod Pirih. Dekan Ipavec je dejal, da je izredno redek pojav, da v isti župniji trije hkrati praznujejo 25 let duhovniškega stanu. Je pa zaželeno, saj toliko let duhovne suše, kot jo prestaja Ribnica sedaj, župnija še nikoli ni doživela. 20 Ribničanov se je sicer izobraževalo za to poslanstvo, a so vsi po vrsti odnehali. Trenutno nekdanji sloves Ribnice rešuje Tadej Kersnič iz Hrovače, ki je končal I. letnik bogoslovja. Nekdanji nadškof dr. Alojzij Šuštar je letos birmal našo verno mladino in v Jelenovem Žlebu daroval mašo pred 300 verniki. Kapelo Antona Puščavnika je obnovila družina Rudež, zato je tam vsako leto maša za pokojne iz njihove rodbine. Obnovljeno hrovaško cerkev je blagoslovil beograjski nadškof dr. Franc Perko, "kamnita vršaca" pa nadškof dr. Franc Rode, ki bo obiskal tudi Velike Poljane ob 100 - letnici župnije.

o osnovnih krščanskih vrednotah, o utrjevanju slovenske zavesti in krščanskem ponosu. "Največji problem je rodnost, in če bi kot škof molčal o tem, bi bil kriv," je odločno dejal prvi glas slovenske Cerkve. Opozoril je na to, da je v naši družbi preveč poveličevanja spolnih užitkov in igračkanja, od Slovenskih novic do RTV in drugih medijev, ni pa čuta za odgovornost sprejeti novo življenje. "Vsak narod, ki se je prepustil spolnosti, ne pa rodnosti, je propadel!"

50 uspešnih in 50 neuspešnih samomorov na mesec kaže, kako slabo je naše bivanjsko stanje in kako negotovi smo Slovenci, brez volje do življenja. Predvsem pa je v nas premalo upanja, je tako kot v vseh pridigah po Sloveniji, poudaril dr. Franc Rode, ki je zaradi svojih odločnih, jasnih in neposrednih kritik, mnenj in ocen vseskozi v središču polemik slovenske javnosti, in zaradi tega k radovednemu poslušanju pridig pritegne marsikatero nereligiozno dušo - tudi v ribniško farno cerkev.

Alenka Pahulje

KATASTROFALNO MALO POROK!

Do sredine avgusta je bilo komaj 12 porok. Dekan Ipavec pravi, da še nikoli tako malo. Od tega se je 7 parov poročilo pri Novi Štifti, ki je v zadnjih letih priljubljen kraj za cerkveno poroko, mladoporočence pa privlačita tamkajšnje prelepo okolje in priljubljeni pater Niko. V domači cerkvi se je poročilo 5 parov.

SEPTEMBRA 2000 NOVI ZVONVI

4 novi zvonovi naj bi prihodnje leto zamenjali sedanja dva, ki sta počena, in enega, ki tonsko ni več primeren. Tehtali bodo okrog 7 ton. V enem zvoniku bo pel samo eden, v drugem pa kar trije.

MAJHNO ZANIMANJE ZA PAPEŽEV OBISK

Do sredine avgusta se je prijavilo Ribničanov le za dva avtobusa, pri zadnjem obisku pa se jih je prijavilo kar 800. Čas za prijavo je še približno do konca avgusta, v Maribor pa bo peljal vlak.

VABILO NA KONCERT

25. septembra ob 19. uri bo v ribniški župnijski cerkvi koncert afriške glasbene skupine CENGEL, pod vodstvom patra Mihe Drevenška iz Zambije. Pela in igrala bo črnske duhovne pesmi.

ZGODOVINA RIBNIŠKE KNJIŽNICE OD LETA 1960 DO 1986

IV. del

Za uvod navajam zadnji odstavek prispevka o zgodovini ribniške knjižnice v prejšnji številki Rešeta:

»Če potegnemo črto pod obdobje od leta 1946 do 1959, je vtis naslednji: knjižnico Ribničani imamo. Ni pomembno, kakšna je, važno je, da je.«

Tako torej do leta 1959.

Kakšno je bilo pa naslednje desetletje? Prav takšno kot prvo!

Knjižnica je bila v 60-ih letih v prostorih sedanjega bifeja »Riba« (Čiček). V tem desetletju sta se menjali dve knjižničarki, ki sta do začetka 70-ih let zgledno vodili inventarne knjige ter zapisnike inventurnih komisij. Knjižnica je od tistega obdobja vse do leta 1986 spadala k ribniški Delavski univerzi.

Dogajanje v knjižnici v tem času:

- vpis novih knjig v inventarno knjigo,
- obisk 5 - 10 bralcev dnevno.

To je vse.

Razmišljanje o knjižnici:

Proti koncu 60-ih let je v zapisnikih inventurnih komisij zaslediti poziv, da je potrebno »da se preuredi knjižnica, uredi boljše razsvetljava in preuredi vodenje knjig po novi klasifikaciji.« (Zapisnik inventurne komisije 7.1.1970)

Takrat je imela knjižnica 8416 knjig, ki so bile še vedno urejene tako, da bralec do njih ni imel dostopa.

Kot bo videti v nadaljevanju, so takšna razmišljanja, oplojena z akcijami tedanjih ribniških oblasti, le rodila sadove. Vendar prej knjižnico čaka še eno obdobje, ki, če že ni bilo obdobje nazadovanja, pa je bil to čas, ko je knjižnica izgubila še tisto, kar je v drugi polovici 60-ih let pridobila: prijazen stik z uporabniki. To je obdobje od leta 1971 - 1976.

V začetku 70-ih let se je knjižničarski kader (s pomanjkljivo izobrazbo, nestrokovno, srbohrvaško govoreč...) spet menjaval. V tem času so že tekli razgovori za gradnjo Doma JLA, ki naj bi se zgradil s samoprispevkom občanov Ribnice, zato naj bi v njem dobile prostore tudi »dejavnosti«, kakršna je knjižnica.

Bolje kot nič! Sprememba! S petdesetih na 160 kvadratnih metrov. (Velikost prostora, kot bomo videli v naslednjih prispevkih, za knjižnico poleg kadra pomeni največ.)

Leta 1976 se knjižnica preseli v novozgrajeni Dom JLA in namesto prejšnje delavke, ki se upokoji, začne v knjižnici delati delavka, ki jo bom zaradi njenih kvalitet, truda in ne nazadnje strokovne usposobljenosti za to delo, imenovala in posebej izpostavila. To je bila gospa Nedeljka Mujezinović, ki je knjižnico vodila do leta 1983. V tem času je bila knjižnica s strokovnega stališča zgledno vodena, vendar so bili vsi drugi dejavniki, ki knjižničarstvu v Ribnici niso bili naklonjeni, močnejši od njene truda. Največji kamen spotike je bil prostor: Dom JLA kljub vsem željam snovalcev in graditeljev ni bil primeren prostor za

**
*3

RIBNICA NA

Preteklost lahko spoznavamo s pomočjo različnih virov, eden izmed njih so tudi stare razglednice. Na začetku tega stoletja je bilo pošiljanje razglednic zelo razširjeno. Zbiralci so tekmovali med seboj in govorili o zbiranju razglednic kot o »razgledniškem športu« in pošiljali kartice svojim »športnim prijateljem« s »športnimi pozdravi«, bili so včlanjeni v razna zbirateljska društva, nekateri celo v več kot deset. To je bil t.i. zlati vek razglednic in prav tem strastnim zbiralcem se imamo zahvaliti, da se je tako veliko število razglednic ohranilo do danes in da na podlagi letih lahko spoznavamo preteklost. Slovenci so s pošiljanjem razglednic uveljavljali slovenska imena krajev. Pogosti pisci razglednic so bili zdraviliški gostje in planinci. Turizem takrat niti približno ni bil razvit tako kot danes, potovalo se je razmeroma malo, vendar je bilo število takrat natisanih razglednic velikanstvo. V zlati dobi razglednic so izdajali kartice ob vsakem pomembnejšem dogodku, svojo razglednico pa je izdala tudi skoraj vsaka pomembnejša hiša.

Gostilna in mesnica Pri Cenetu Andrej Počboj

Pozdrav iz Ribnice

V ribniškem Muzeju imamo med drugim ohranjeni tudi dve takšni razglednici v »reklamne namene«. Iz prvega desetletja tega stoletja je razglednica najbolj znane ribniške gostilne in mesnice Pri Cenetu.

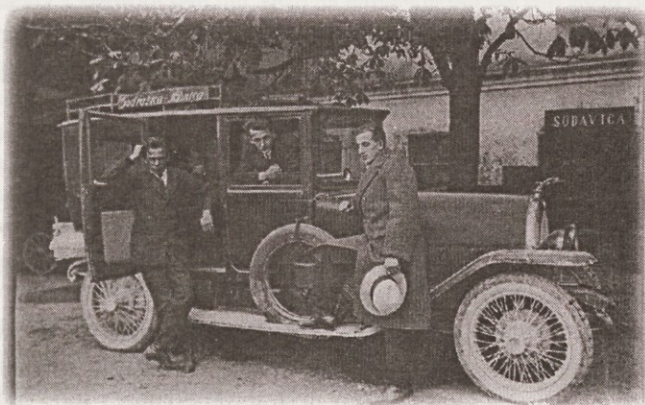
Ernestu Pakižu iz Zagreba pa so voščili leto 1936 na razglednici. Založil jo je Ivan Mihelič iz Kota, ki se je ukvarjal z izvozom suhe robe na Hrvaško, imel je ročno pletilnico mrež in trgovino s špecerijo.

Razvoj pošte v današnjem smislu na področju današnje Slovenije sega v 16. stoletje, ko je začela delovati redna poštna

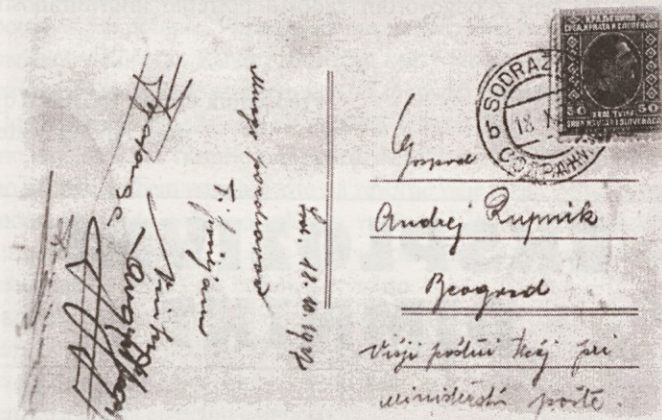
RAZGLEDNICA

3

zveza na Kranjskem. Glavna poštna cesta je vodila z Dunaja preko Gradca, Ljubljane in Gorice v Benetke. Peš-pošta med Gradcem in Ljubljano je bila uvedena z dekretom notranjeavstrijskega nadvojvode Karla 17. marca 1573. Vsak četrti dan so poštni sli prenašali tako uradna kot zasebna pisma. Veliko vlogo pri poštnem prometu je imela družina Paar, ki je obdržala vodstvo uprave pošte tudi po letu 1772, ko so v avstrijskih deželah pošto podržavili.

Na razglednici iz leta 1927 lahko vidimo poštni avto, ki je vozil iz Sodražice v Ribnico; lepi pozdravi pa so bili namenjeni Andreju Rupniku v Beograd, na višji poštni tečaj pri ministrski pošti. (razglednica št.3, inv št. 602)

Na razglednicah so izredno zanimive tudi znamke. Prvo znamko je izumil Slovenec Lovrenc Košir leta 1836. S pomočjo znamk lahko datiramo posamezne pošiljke, če na njih poštni žig ni viden, saj je naše ozemlje v razmeroma kratki dobi zamenjalo kar nekaj gospodarjev. Na začetku stoletja krasi znamke podoba cesarja Franca Jožefa, po razpadu Avstro-Ogrske monarhije leta 1918 se na znamkah pojavi Aleksander Karađorđević, najprej kot kralj SHS, od leta 1929 pa kot kralj Jugoslavije. Med drugo svetovno vojno so v veljavi znamke okupatorjev, po osvoboditvi pa se pojavijo znamke druge Jugoslavije.

Vika Centa

Literatura:

- 1) Damjan J. Ovsec, Stare razglednice nekoč in danes, Traditiones 17, Ljubljana 1998
- 2) Pošta na slovenskih tleh, Maribor 1997

knjižnico. Zaradi različnih »incidentov« z vojaki v objektu ljudje enostavno niso več prihajali v knjižnico. Prvo leto (1977) se je obisk v primerjavi z letom 1976 povečal za 100 %, že naslednje pa je začel upadati ter padel do leta 1984 spet na raven leta 1976. V vseh slovenskih knjižnicah gre v tem obdobju razvoj v smeri rasti, tako obisk kot izposoja, v ribniški knjižnici kljub trudu knjižničarke Nedeljke Mujezinović nezadržno pada.

Mračna doba - zaprtje!

Omenjena knjižničarka leta 1983 odide, temu obdobju pa sledi še mračnejši čas, ki doseže svoj vrh leta 1986, ko z likvidacijo Delavske univerze Ribnica, h kateri kot že rečeno knjižnica spada, povzroči odpustitev kadra in dokončno zaprtje knjižnice. 40-letnico obstoja po drugi svetovni vojni je torej ribniška knjižnica praznovala – zaprta, mnenje strokovne matične službe Narodne in univerzitetne knjižnice o njenem obstoju in delovanju (povzeto po dopisu NUK-a z dne 25.2.1986, ki ga je podpisal njen tedanji direktor Tomo Martelanc) pa je naslednje:

- po prostoru, ki ga knjižnica Ribnica ima na razpolago za svojo dejavnost, je med 60. slovenskimi knjižnicami na 51. mestu;
- na 58. mestu je glede na knjižno zalogo – letni prirast knjig je najnižji v Sloveniji;
- prav tako je na 58. mestu glede obiska in izposoje;
- na zadnjem, 60. mestu, je po sredstvih, ki jih namenja za nabavo knjig.

»Če te podatke na kratko povzamemo s kvalitativno oceno,« pravi direktor NUK-a Tomo Martelanc, »lahko rečemo, da je Ljudska knjižnica Ribnica med najslabše razvitimi slovenskimi splošnoizobraževalnimi knjižnicami...«

Tako je torej bilo s knjižnico leta 1986, ob njenem 40. rojstnem dnevu.

Spet se vračam k svojim predhodnim tekstom v Rešetu. V uvodnem prispevku k zgodovini ribniške knjižnice sem zapisala:

»... Pravijo, da je knjižnica svet v malem, hkrati pa zrcalna podoba svojega okolja.

In kakšni smo v tem zrcalu?... Ko bo zadnji prispevek na papirju, obkrožite eno od treh možnih oznak stanja podobe v zrcalu:

- a) to je podoba popolnosti,
- b) potrebujemo samo malo dekorativne kozmetike,
- c) potrebujemo plastičnega kirurga.

Štirideset let dela hlapca Jerneja je bilo potrebno, da je spoznal resnico o sebi in svetu. Po štiridesetih letih so Ribničani zagledali svojo podobo v zrcalu.

In so se zamislili.

Vesna Horžen

9. ŠTEVILKA REŠETA BO IZŠLA 27. SEPTEMBRA

GRADIVO ZA OBJAVO ZBIRAMO DO 9. SEPTEMBRA V
UREDNIŠTVU REŠETA, ODDELEK ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI,
OBČINA, GORENJSKA CESTA 3.

Tel.: 861 - 533 (Metka Tramte)

Fax: 861 - 091

Gradivo oddajte v navedenem roku.

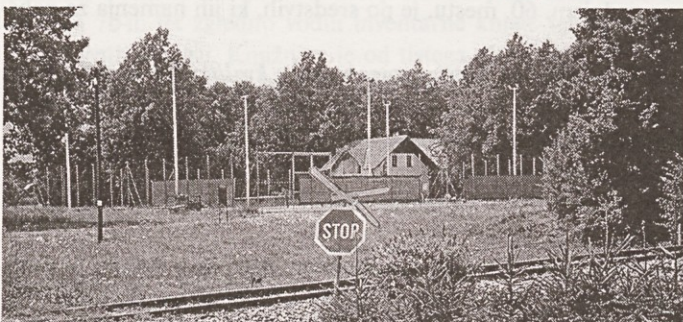
NE KLIČIMO NESREČE NA ŽELEZNIŠKE TIRE!

V zadnji, julijski številki Rešeta, me je zmotil članek z naslovom "Ne kličimo nesreče na železniških tirih". Strinjam se z vami, da je prehod pri Riku nevaren zaradi nepreglednosti, pa tudi delavci železnice večkrat premikajo vagona s postaje na Meles.

Rad pa bi izpostavil neki drugi problem, ki sem ga povedal že na Radiu Univox. Vendar doslej brez haska. V občini je namreč veliko cestno - železniških prehodov, ki so izredno slabo označeni s prometnimi znaki. Nekateri Andrejevi križi so zaradi objestnosti mladih zvitni do nerazpoznavnosti, medtem ko so ostali - leseni - razpadli sami od sebe. Zato predlagam ustreznim službam na Občini kot na Cestnem podjetju Novo mesto, da se prehodi zavarujejo z ustrežno signalizacijo, še preden bo prišlo do podobne tragedije kot v Savinjski dolini letos maja. Upam, da ne bo prevelik strošek za Občino zamenjava vseh uničenih in dotrajanih znakov med Doljnimi Podpoljanami in Lipovcem. V nasprotnem primeru pa se naj odstranijo vsi znaki, ki ne služijo svojemu namenu in le kazijo kraj.

P.S. Občina Velike Lašče ima vso signalizacijo na prehodih obnovljeno.

Marjan iz Ribnice

Andrejev križ na obeh straneh železniške proge v Gornjih Lepovčah prve dni avgusta: Precejsnja moč je potrebna, da se zvije takle znak - ustvarita pa jo hudobija in pritlehna kulturna zavest. Tako neki občani tudi packajo avtobusne hišice in kulturne spomenike v Gradu, drugi pa vsak mesec capljajo za njimi s cunjico v rokah, da bi svetu pokazali lepšo, a zlagano podobo harmoničnega kraja.

(Op. ured.)

ŽUPANOV KOMENTAR

Je urejenost železniških prehodov v domeni občine ali ne?

"Da, to je naša domena in v naši občini je 28 prehodov preko železnice, od tega nekaj zelo frekventnih: oba prehoda v Lepovčah in oba v Dolenjih Lazih. Vsi štirje so ustrežno označeni, a izredno podvrženi uničevanju, medtem ko so bile označbe na poljskih prehodih dejansko zanemarjene in jih bomo uredili. Kar pa zadeva boljše ureditev prehodov z zapornicami ali pa s signalizacijo, je treba vedeti, da je oprema izredno draga in znaša približno 30 milijonov tolarjev za en prehod."

In vse bi morala financirati občina, ne železnica?

"Da, toda glede na premajhno frekvenco vlakov je nerealno pričakovati, da bi ta trenutek namenili toliko denarja za tako sodobno ureditev prehodov."

Toda nadzor nad urejenostjo in preglednostjo bi bil pa lahko bolj reden, ne da na to opozarjajo občani...

"Prehodi se redno nadzorujejo in na osnovi pregledov in ugotovitev se izda odločba za postavitev prometnih znakov, medtem ko za čiščenje in preglednost po pogodbi z Občino Ribnica skrbijo Slovenske železnice, Sekcija za vzdrževanje prog Novo mesto."

KAJ PA SODI, INLES?

Da bi se izognil vsem govoricam, želim vsem občanom Ribnice ponovno pojasniti reševanje problematike odpadne vode, nastale pri barvanju v preteklih letih.

Dejstvo je, da se problem ni sproti reševal, kar bi bilo najenostavnejše in najcenejše, temveč se je le prelagal.

Najprej je treba ponovno poudariti, da je vsa snov na vodni bazi in da je kljub neuglednemu videzu varno uskladiščena.

V Inlesu nikakor nismo prenehali z aktivnostmi za razrešitev problema odpadnih voda.

V mesecu maju je prispela t.i. koagulacijska naprava, ki izloči suho snov, ostane pa voda. Ta je na testiranju v Avstriji zaradi morebitnega ostanka suhe snovi v vodi. Po prvih analizah bo voda predana v analizo Zavodu za zdravstveno varstvo. Na osnovi teh rezultatov pa se bo ustrežno ukrepalo. Suha snov bo v vsakem primeru dana v sežig pooblaščenim firmi, z vodo pa se bo ravnalo v skladu z navodili.

Ni odveč, če povem, da je rešitev navedene problematike povezana z izredno visokimi stroški.

Druga pomembna informacija pa je, da pri barvanju več ne nastaja odpadna voda, saj se je spremenila tehnologija barvanja. Tako je preostanek zamemarljiv in se sproti predela v suho snov, ki bo ustrežno sežgana.

INLES si je zadal nalogo, da bo s svojim videzom sčasoma primeren svojemu okolju, mnogo stvari, ki so manj vidne, je bilo že urejenih.

Rešitev odpadnih snovi je strokovno in finančno velik problem, zato je za rešitev potrebno več časa in strpnosti.

Upam, da sem z odgovorom zadostil potrebni informiranosti občanov.

Predsednik uprave INLES d.d.
mag. Andrej Mate

EKSPLOZIVNI DIMNIK?

Iz uredništva:

Stanovalcem, ki bivajo v bližini ribniškega podjetja Inles, se je sredi noči kar nekajkrat stresla hiša in preplah je bil tu. Kaj neki se dogaja? so nas spraševali. Direktorja smo zato prosili za pojasnilo ter vprašali, ali se bodo taka neljuba vznemirjanja prebivalcev še kdaj ponovila.

Predsednik uprave, mag. Andrej Mate:

Vse kurilne naprave v INLES d.d. so pod stalnim inšpekcijskim nadzorom in imajo vsa potrebna dovoljenja za uporabo. Do t.i. manjših eksplozij je prišlo v kotlu in ne v dimniku. Razlog je v prehodu kurjenja z mokrimi odpadki lesa na suhe odpadke, pri čemer je bilo potrebno ustrežno regulirati dovod svežega zraka.

Tehnologija kurjenja je usklajena, zato že dva meseca ne obstajajo več nikakršni problemi.

V AMZS d.d. PE KOČEVJE NIKOLI VEČ!

**Težave zaradi neopremljenega gasilskega aparata
ribniškega proizvajalca**

Dne 5.7.1999 ob 16,00. uri sem prišel s tovornim vozilom renault trafic T 1400 D na tehnični pregled v omenjeni servis. Avto, star dve leti, je celo zelo grobo proceduro prestal brezhibno. Na koncu postopka mi je A. Z., ki je vodil pregled, rekel, da se bomo še enkrat dobili, češ da nimam prve pomoči, varnostnega trikotnika, žarnic in gasilnega aparata. Odgovoril sem mu, kako da nimam in mu vse štiri stvari prinesel iz avta. Vse, razen gasilnega aparata, je bilo novo. Glede gas. aparata sem ga lepo prosil, da naj mi pregled vseeno potrdi, ker je šel delovni čas h kraju, drugi dan pa naj bi šel z vozilom na Dunaj. Omenjeni gospod me je zavrnil, naj si kupim nov aparat in naj pridem nazaj. Z novim aparatom in računom sem se vrnil na AMZS. Omenjeni A. Z. je iz kartonske embalaže potegnil potrebni gas. aparat in se zasmejal, rekoč: »Kje si pa to stvar pobral? Tu mora biti etiketa, da je aparat pregledan,« in me grobo zavrnil. Z aparatom in računom sem se tretjič odpravil na bencinski servis in ker sem bil mnenja, da se iz mene dobesedno norčujejo, sem uslužbenca s povzdignjenim glasom ozmerjal z žaljivimi izrazi in rekel, da tega njihovega servisa ne pogledam nikoli več. Na bencinskem servisu me je prodajalec ponovno napotil na AMZS in ko sem prišel še četrtič do A.Z., sem mu jezno dejal, da naj mi vendarle potrdi. Vzel je žig, mi potrdil in dejal: »Zgini, da te ne vidim nikoli več!« In sem v dobri veri, da je vse končano, končno odšel. (Za vse to imam priče.) Čez približno 10 - 12 minut sem se ustavil pri sorodnikih ob glavni cesti v Nemški vasi. Tam nisem bil niti 5 minut, ko sta me že iskala dva policaja. Moram poudariti, da je bil njun pristop do mene zelo olikan in potreben vse pohvale. Vprašala sta me, če sem imel mogoče kakšen incident v Kočevju. Rahlo presenečen sem jima vse povedal. Eden me je celo vprašal, če se nisem fizično spopadel z delavcem AMZS. Odgovoril sem mu, da sem bil najmanj 1 m od njega. Povedal sem mu tudi, da sem v Nemški vasi opazil, da mi je omenjeni A.Z. verjetno pri zelo grobem vstopu v avto na zavorne valje razbil vitražno termopansko steklo, polnjeno s plinom, vredno 63.750,00 SIT. Policista sta naredila zapisnik, se lepo vljudno poslovila in omenila, da se mehaniki na AMZS res bolj čudno vedejo.

Jaz, zelo užaljen in razočaran nad kupljenim izdelkom, pa se sprašujem, če mogoče v podjetju ITPP, ki je naredilo gas. aparat S2 št. B 487 leto proizv. - 10-1998, sploh ne vedo, kako mora biti izdelek opremljen, čeprav ima enoletno garancijo.

S spoštovanjem!

Razočarani in osramočeni voznik Anton Perovšek, Hudi Konec

OBČANE OBVEŠČAMO,

da lahko do **30. oktobra 1999** posredujete svoje predloge glede sprememb naslednjih dokumentov, ki jih je sprejel OS:

1. Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ribnica
2. Srednjeročni družbeni plan Občine Ribnica
3. Spremembe in dopolnitve prostorsko ureditvenih pogojev za vse krajevne skupnosti.

Vaše predloge posredujte na Občino Ribnica, Oddelek za okolje in prostor, Gorenjska cesta 3.

Občina Ribnica

PEŠ NA GRMADO, PO ZDRAVJE, LEPOTO, ZNANJE!

"Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti," bi zapela s pesnikom, ko se iz vasi napotim po rahlo vzpenjajoči se poti proti Grmadi, hribom nad Velikimi Poljanami. Na vrhu je prijazna planinska postojanka in TV stolp. Pri hoji navzgor se ti razkriva lep košček slovenske zemlje, saj je razgled na vsej poti edinstven. Pred tabo je Mala gora - veriga hribov z zanimivimi imeni: Grmada - brežični zgodovinski brzojav - na daljavo se spogleduje s Polhograjsko Grmado, kresovi na obeh so naznanjali prihod Turkov.

Petelinjek - na slemenu je poraščen z gozdičem, ki spominja na petelinovo rožo. Brbovec - v krošnjah dreves neprestano "brbra" piš vetra, Tisovec - tu najdeš redko - zaščiteno drevo - tiso, pa Sveta Ana, ki kraljuje nad Ribnico in je znana planinska postojanka.

Pogled nato seže proti Veliki gori, Staremu gradu, Travnici, za njimi se beli Snežnik, proti zahodu Slivnica, Kurešček, Mokerc, Krim.

Na 887 metrih se vsako leto srečujejo prijatelji Grmade. In prav vsakdo se navduši nad prelepim razgledom po vsej Ribniški dolini. Pomanjkljivost: Grmada obratuje le ob nedeljah in praznikih. Prednost: Tu vedno lahko najdeš svoj mir. (Op. ured.)

Ob lepem vremenu na desni strani ostrmiš nad lepoto Alp s Triglavom, vidiš Karavnake s Storžičem, za Grmado ...Kamniške planine z Grintovcem. Če pa se vzpneš na osojni obronek hriba, vidiš Dobrepoljsko dolino, vse tja do Suhe krajine in čez. Med višjimi hriboi so posejani grički s prikupnimi cerkvicami. Na TV sem slišala, da se z Vipavskega Svetega Križa vidi 40 cerkvic. Koliko jih našteješ, če se ozreš po okolici z Žukovega zaselka pod Grmado. Takega pogleda res ne najdeš zlepa!

Vedno znova me začara prijetna, nezahtevna pot. Ko pa prideš na vrh, si prijazno sprejet od novih, mladih oskrbnikov planinskega doma. Lepo sta uredila notranjost doma. Imata pa še veliko načrtov. Upam, da jima bo uspelo!

Obiščite Grmado in se prepričajte, da je vse, kar sem napisala, resnično! Morda bo pot začarala tudi vas in boste opiti od lepote tega koščka naše zemlje našli moči za življenje in delo.

Sonja s Poljan

TRIATLON

RIBNIŠKI PODMLADEK ZMAGOVAL
V KOČEVJU
STAREJŠI PONOVO MED
NAJBOLJŠIMI

V hladnem in deževnem Kočevju je 10. julija potekala tekma za slovenski pokal v triatlonu,

Foto: T. Tramte

tamo, saj je bilo tisti dan zelo mrzlo in nenehno je deževalo. Aleš Pocek je v absolutni kategoriji zmagal in tako potrdil, da je med najboljšimi kadeti. Prav tako sta v svoji kategoriji dečki in deklice do 15 let

zmagala **Bojan Cebin** in **Maša Tramte**. Vsi trije so člani triatlon kluba Ribnica.

Malo kasneje pa je šlo zares. Na progi 750 m plavanja, 20 km kolesa in 5 km teka se je za točke slovenskega pokala potegovalo 64 triatloncev. Zmaga je pripadla **Gregi Hočevarju** (Novice Extreme). Ribniški triatlonci so se v resnično težkih pogojih odrezali odlično. Za las so pobegnile stopničke **Damijanu Kromarju**, ki se je po izvrstni vožnji na kolesu

in odličnem teku močno približal tretjevrščnemu **Urošu Semetu**. **Miloš Petelin** je zasedel 12. mesto, katerega si je prav tako izboril z dobro vožnjo na kolesu in s tekom.

Mitji Dečmanu je kazalo na začetku dobro, vendar se mu je poznala utrujenost od ironmana, tako da je na koncu zasedel 23. mesto.

pred tem pa je bila tekma v super sprintu: 200 m plavanja, 8 km kolesa in 2 km teka, kjer so nastopili trije člani ribniškega podmladka. Za nastop in uspeh jim česti-

V ZAGREBU MED NAJBOLJŠIMI NA
KOLESU IN V TEKU

Teden kasneje, 17. julija, sta se **Damijan Kromar** in **Miloš Petelin** odpravila na odprto prvenstvo Hrvaške v Zagrebu, ki je bilo generalka za kasnejše svetovno vojaško prvenstvo v kratkem triatlonu (1500 m plavanja, 43 km kolesa in 10 km teka). Ker je bila to generalka za kasnejše prvenstvo, je bila organizacija na zelo visokem nivoju in Zagrebčani so se lepo potrudili. Zmaga je pripadla **Urošu Velepču** (Novice Extreme). Naša dva triatlonca sta zopet izstopala na kolesu in v teku. Vseh tekmovalcev je bilo 72.

Damijan Kromar je zasedel 7. mesto, **Miloš Petelin** pa 12.

Dobite nas tudi na internetu WWW.HOME.AMIS.NET/TKR

Miloš Petelin

MLADINSKI PLANINSKI
TABOR POKLJUKA '99

Za nami je že peti tabor, ki ga je organiziral Mladinski odsek PD Ribnica. Tabor je bil na Pokljuki, natančneje na Rudnem polju od 26. 7. do 4. 8. 1999.

Tabor je štel 33 planincev vključno s tabornim vodstvom.

Program je bil prilagojen predhodnemu znanju, izkušnjam in željam udeležencev. Tako smo imeli nekatere ture ločene glede na težavnost le-teh. Torej, kam smo se vse podali? Šli smo na Planino Javornik, pa na Lipanco, Blejsko kočjo na Lipanci, na Lipanski vrh in Debelo peč, od koder smo imeli enkratni razgled, vsi smo šli tudi na dvodnevno turo do Doma Planika pod Triglavom, 14 mladih planincev pa se je skupaj z vodniki povzpelo še na Triglav. Peš smo se podali preko Uskovnice do Bohinjskega jezera, kjer smo se kopali, Nad Skalco pa plezali. Obiskali pa smo tudi Blejski Vintgar in vrh, ki je bil naš najbližji sosed - Viševnik. Nazadnje pa smo se poizkusili še v orientacijskem tekmovalstvu. Vse naše pohode z opisi smo izdali tudi v posebni knjižici še pred taborom, tako da so jo imeli udeleženci vedno pri roki, ko smo obiskovali vrhove in zanimivosti.

Nismo samo hodili, pač pa smo se tudi izobraževali v petih izobraževalnih delavnicah (Kaj v nahrbtnik; Nevarnosti v gorah; Varna hoja in naravovarstvena vzgoja; Živali in rastlinstvo gora; Orientacija) in se zabavali ter delali v

Foto: Mimoidoči

prostočasnih delavnicah (delanje verižic, DAGRFT - NT, likovna delavnica, modeliranje, šola specialitet, jodl press, slikanje na majice), precej pa smo igrali in tekmovali v odbojki, vlečenju vrvi (kjer so mladi planinci krepko premagali taborno vodstvo) in igrah brez meja (na narobe dnevnu). Za Ribnico pa smo pridobili pomembno zmago v nogometu, saj smo kar z 8:3 premagali Mengeš; ti so taborili malo nižje.

Večere smo preživljali ob najrazličnejših igrah, šaljivi pošti, pa tudi petju in molitvi za lepo vreme (vendar je niso vsi jemali resno, tako da smo kar nekajkrat morali odpreti dežnike). Zadnji večer smo združili v planinski zakon kar 8 parov, ki so se več ali manj oblikovali na taboru, krstili 6 mladih planincev, podelili priznanja in nagrade, razkrili skrivnega prijatelja, peli, in uganjali razne norčije.

Poskrbeli smo tudi za propagando domačega kraja, trikrat pa smo se javili tudi na radio Univox. Ker je bil to tudi eko-tabor, je tabor tudi v tem duhu živel. Oblikovana pa je bila tudi manjša skupina, ki je vsakodnevno opazovala in zapisovala svoje ugotovitve o tabornem prostoru (posegi, spremembe...).

Po končanem taboru bomo izdali tudi priložnostni časopis, v katerem bomo opisali še marsikatero "prigodo in nezgodo" s tabora. Res pa je, da razen kakšnih žuljev in utrujenih nog ni bilo zdravstvenih težav, in tega smo veselili. Vsem, ki so nam pomagali, finančno ali materialno, se vsi skupaj najlepše zahvaljujemo.

Zdenka Mihelič
vodja tabora

SKAVTI PRIHAJAJO V NAŠO DOLINO

Skavtstvo je svetovno gibanje mladih, katerega nastanek je tesno povezan z življenjem njihovega začetnika Roberta Baden-Powella. V Sloveniji se je skavtsko gibanje v zadnjih letih precej razširilo. Za Ribniško dolino to ne drži, zato skavtizem ostaja izziv predvsem za mlade, ki bi se vanj lahko vključili.

Ker mnogim staršem ni vseeno za prihodnost svojih otrok in kako njihovi otroci preživljajo prosti čas, je bilo precej želja in pobud glede ustanovitve skavtov. Zato smo 26. marca letos v župnišče povabili na predstavitev skavtskega gibanja takratnega generalnega duhovnega asistenta Janeza Kobala, ki je s seboj pripeljal tudi skupino skavtov. V grobem so nam predstavili gibanje in nas spodbujali k čimprejšnji ustanovitvi skavtov v Ribniški dolini. Naj na kratko predstavim najpomembnejše:

Namen skavtske vzgoje je, da naše mlade državljane naredi boljše, posebej kar zadeva njihov značaj in zdravje, da jih napravi dejavne, fizično in moralno.

Skavtska metoda je pozorna na naslednje stvari:

- Značaj, ki ga razvijamo preko skavtskih zakonov, skavtske tehnike, znanosti o gozdovih, odgovornosti, zaupanja, ekipnih iger, iznajdljivosti, ki jo zahteva življenje v taboru; sposobnosti ceniti lepote narave ter ljubiti rastline in živali.
- Zdravje in telesna moč, za kar skrbimo

z igrami, telovadnimi vajami, vedenjem o osebni higieni in prehrani.

- Ročne spretnosti se razvijajo tudi s priložnostnimi aktivnostmi, predvsem pa z dejavnostmi kot so pionieristika, gradnja mostov, ukane iz tabornega življenja, različne oblike umetniškega izražanja...

Vse to teži k oblikovanju oseb, ki bodo znale uporabljati svoje lastne roke.

- Služenje bližnjemu: udeleževati vero v vsakodnevnem življenju v obliki dobrih del.

Pomembni so skavtski zakoni, s pomočjo katerih si mladi lažje razlagajo deset Božjih zapovedi, po katerih so ti zakoni tudi nastali. Glasijo se:

1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje!
2. Skavt je zvest Bogu in domovini!
3. Skavt pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo!
4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtom brat!
5. Skavt je plemenit!
6. Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo!
7. Skavt uboga svoje starše in predstojnike ter vestno opravlja svoje dolžnosti!
8. Skavt si v težavah poje in živižga!
9. Skavt je delaven in varčen!
10. Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih!

Kdor bi želel o skavtizmu izvedeti še kaj več, si lahko ogleda spletno stran ZSKSS (Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov), in sicer: www.zkss.si.

Ker ustanovitev skavtov terja neki določen čas, ko naj bi se vzgojili voditeljice in voditelji, smo tudi v Ribnici začeli srečanja najprej s pripravljano skavtsko skupino. Tako bomo vzgojili potrebne kadre, da bomo, če bodo stvari dovolj dozorele, drugo leto jeseni ustanovili prvo vejo skavtov. O dogajanju bomo še poročali. Za ostale informacije pa se lahko obrnete na žunjski urad v Ribnici.

Janez Bernot

Kakšen tekmovalni duh ...

Foto: D. Žagar

ORTNEŠKI OLTARJI DOBIVAJO STARO, PRELESTNO PODOBO

Pogled na glavni oltar v kapeli, ko še ni bil okrnjen

O oltarjih samih do danes ni bilo veliko zapisanega, predvsem zato, ker so se izgubili viri, ki bi lahko pričali o njihovem izvoru. Oltarji so se nahajali v kapeli sv. Jurija, ki je del ortneškega posestva. Grad Ortnek je velikokrat menjaval lastnike in s tem tudi župnike oz. duhovnike, ki so vodili cerkveno kroniko. S tem pa se je izgubil tudi kakršen koli zapis o avtorju oltarjev ali tedanjem pobudniku za opremo notranjosti kapele. Danes so od gradu ostale samo še razvaline, od grajske kapele pa le še zidovje s streho.

Kapela sv. Jurija stoji blizu grajskih razvalin. Zasnova kapele kaže na to, da je bila sezidana že v 13. stoletju pod Ortenburžani in kasneje dozidana oz. prezidana. Tudi dr. Stele jo v njeni osnovni datira v čas gotike, zaradi kasnejših dozidav pa jo uvršča v pozno 16. oz. 17. stoletje.

Oltarji, ki so bili v njej, gotovo spadajo med kvalitetnejše rezbarske dosežke med »zlatimi oltarji«. Bohotijo se z bogato izrezljano in pozlačeno ornamentiko na temnem ozadju. Glavni oltar ima bogato arhitekturo stebrov in zidcev, ki obdajajo nišo za sliko, stranska dva pa dopolnjujeta svedrasta stebra s sadnimi obeski. Njihov nastanek lahko umeščamo med leti 1650 in 1670. Žal

Oddelek za restavracijsko Akademije za likovno umetnost je od občine Ribnica dobil spomladi v restavriranje notranjo opremo iz grajske kapele ortneškega gradu, med katero spadajo trije baročni oltarji in prižnica. Načrt za restavriranje oltarjev je že sprejet, deloma se že izvaja, končno podobo pa bodo oltarji dobili čez nekaj let. Projekt je namreč časovno omejen na dobo treh let, sofinancira pa ga tudi ministrstvo za kulturo. Trenutno potekajo restavratorsko - konservatorska dela na stranskih dveh oltarjih.

so bili oltarji prepuščeni nemilosti časa in ljudem, ki so s svojim nekulturnim obnašanjem dodobra posegli vanje. Leta 1908 so bili oltarji prvič restavrirani, večkrat so ji preselili, leta 1954 pa so jih pripeljali v Dolenjski muzej v Novo mesto, kjer so, provizorično sestavljeni na tleh, čakali do danes.

Poleg klimatskih sprememb (nihanje vlage in temperature) v okoljih, kjer so se hranili, in ob delovanju lesnih zajedalcev so k hitremu

propadanju lesa in pozlate pripomogli tudi ljudje, ki so ob slabem vremenu kurili v kapeli dele oltarja, ljubljanski zbiratelji starin pa so postopoma odnašali figure. Zaradi tega manjka tudi večina delov na oltarjih.

Za transport na oddelek za restavracijsko v Ljubljani je bil vsak oltar označen in fotografiran. Severni in južni oltar sta bila pripeljana na oddelek, glavni oltar pa smo zaradi prostorske stiske prenesli v Ribnico. Na oddelku smo najprej začeli s pregledom manjkajočih delov na stranskih dveh oltarjih in opravili potrebna sondiranja barvne plasti in pozlate. Na podlagi foto-dokumentacije, ki nam jo je posredoval Dolenjski muzej, smo ugotovili, kateri deli ornamentike manjkajo in kateri so manjkajoči v celoti. To so vse angelske glavice in grbi. Zaradi močno načetega in strohnelega lesa, slabo ohranjene originalne pozlate in neustrezne pozlate, ki je bila nanesena z restavracijo leta 1908, smo se na podlagi komisije odločili, da se oltar na novo pozlati. Temu so sledili vsi kasnejši restavratorski posegi, ki se še izvajajo. Naj jih omenim le nekaj: odstranjevanje stare pozlate, zaščita pred škodljivci in utrjevanje

lesa, rekonstrukcija manjkajočih delov in še vrsta drugih, ki predstavljajo obsežno restavratorsko delo. Trenutno smo z restavratorskimi posegi šele na slabi polovici. Večji problem predstavljajo predvsem manjkajoče figure in njihovi deli ter grbi, ki se pojavljajo na oltarnih podstavkih, predvsem zaradi tega, ker ime avtorja oz. delavnice ni znano. S tem je oteženo tudi iskanje analogije. Ali se bodo grbi in figure nadomestili z novimi odlitki in kje iskati njihovo analogijo, je stvar kasnejših razglabljanj in odločitev strokovne komisije.

Priprava na zlatenje - nanašanje bolusa

Restavracija ortneških oltarjev predstavlja obsežen projekt, v katerem se prepleta restavratorsko delo z umetnostno zgodovinskimi raziskavami. Na oltarjih trenutno izvaja restavratorske posege šest ljudi. Prepričani smo, da bodo oltarji kmalu začeli dobivati svojo prvotno podobo in bodo ponovno zaživel v vsej svoji lepoti, tisti, ki so jo z leti prehitro izgubili. Dela nas čaka še veliko.

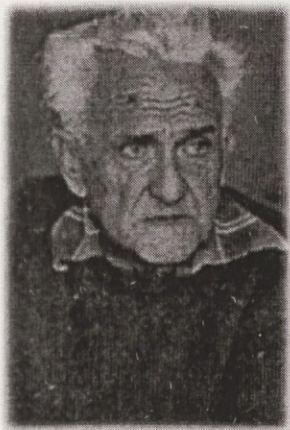
Lucija Močnik

Dr. METOD MIKUŽ(1909-1982)

MARŠIČI IN ŽUKOVO - MIKUŽEV DRUGI DOM

I

MARŠIČI-ROJSTNI KRAJ MIKUŽEVE MATERE

M. Mikuž

**zgodovinar, uni-
verzitetni profesor,
pisec del o
Slovincih v stari
Jugoslaviji in NOV,
pisec svetovne
zgodovine po l. 1945
in avtor številnih
drugih publikacij;
bil je član vrhovne-
ga plenuma OF in
predsedstva AVNOJ**

Ob 90-letnici njegovega rojstva pripravila znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju z Občino Ribnica Mikužev zbornik, v katerem preko 20 strokovnjakov obravnava teme, pomembne za naše zgodovinske. Del tega zbornika bo obsegal tudi prispevke domačih avtorjev na temo "Zgodovina Ribnice od srede 19. stoletja do danes". Eden od domačih sodelavcev je tudi Janez Debeljak, katerega prispevek ima naslov Maršiči in Žukovo-Mikužev drugi dom. Utrinke iz Mikuževega življenja in dela v Ribniški dolini bomo objavili v nadaljevanjih.

Velik del obsežnega Mikuževega znanstvenega dela je nastajal v vasi Žukovo nad Ortnekom. Tam si je profesor ob koncu 60. let postavil hišo in v njej v miru ustvarjal.

Nad vasjo se dviga daleč naokoli znana Grmada. To je malo manj kot 900 m visok hrib z lepim razgledom in s planinsko kočjo na vrhu. Grmado, ki je večinoma pokrita s senošetmi, omenja že Valvasor v zvezi z ognjenim telefonom, ki je potekal od Kolpe do Ljubljane. In res se z Grmade lepo vidi nazaj na Fridrihštajn nad Kočevjem, naprej pa proti turjaškemu gradu, na Kurešček in Sv. Ahac, zadaj sta Ig in Ljubljana. V ljudskem izročilu pa je ohranjen žalosten spomin, da je bila na Grmadi sežgana zadnja čarovnica iz teh krajev, doma iz Dvorske vasi pri Velikih Laščah. To je bila Lenovča Cila, zelo lepo dekle, ki se je nekomu zamerila.

Žukovo pod Grmado je vas s samo dvema starima domačijama, Mikuževa je tretja, novejša. Od tu je lep razgled. Ob jasnem vremenu se z enega mesta lepo vidita Triglav in notranjski Snežnik, proti vzhodu pa se svet spušča v Ribniško dolino. Pot od Žukovega do Grmade in lep razgled z nje je kot nalašč za sprostitvev, meditiranje ali kakršnokoli razmišljanje. Sosed na Žukovem je v zgodnjih jutranjih urah skoro vsak dan videval Mikuža hoditi po tistem bregovitem svetu. Visoka moška postava v bundi in gumijastih škornjih - tržačanih se je pomikala proti vrhu. Razgled z vrha ponuja mogočno gorsko kuliso v ozadju, ki obkroža bližnja Slemena s cerkvijo sv. Gregorja. Hribovita Slemena so posejana s številnimi vasicami, od katerih redka presega šest ali sedem hiš. Kot na dlani pa izstopa hrib Žrnovec z razvalinami starodavnega ortneškega gradu, desno od njega pa se blesti vas Maršiči s štirimi starimi domačijami in podružno cerkvijo sv. Urha. Ime Maršiči je profesor razlagal iz imena Marse, kot se je tu imenoval kmet v srednjem veku. Ko je bilo posestvo razdeljeno med dediče, so nastali Maršiči.

Pri Maršičih je bila doma Mikuževa mati Marija Prijatelj, po domače Antonova, rojena l. 1880. Kot mlado dekle je odšla v Črni Vrh nad Idrijo za kuharico k svojemu polbratu, duhovniku. Tam je učiteljeval Valentin Mikuž, ki je bil obenem za organista v farni cerkvi. Mlado, po srcu dobro in pobožno Marijo, je vzel za ženo. Vseskozi je ostala zase skromna, za otroke in družino pa široko odprtega srca. Imela sta štiri otroke. Hči je postala učiteljica, trije sinovi pa vsi visoko izobraženi. Vsa družina je bila močno navezana na materin rojstni kraj Maršiče.

O počitnicah in ob drugih priložnostih so uživali gostoljubje materine rojstne hiše. Daleč naokoli je znano, da so Slemenci gostoljubni, radodarni in postrežljivi, še posebno prijazni in pozorni do izobražencev. Metod, ki je od vseh Mikužev največ časa preživel pri Maršičih, je sčasoma tudi sam postajal del slemenskega žitja in bitja. Poleti je z domačimi fanti spal na kozolcu, čeprav ga je čakala postлана postelja v hiši. Ob košnji in spravlilu mrve se je povzpел na voz in tlačil seno pa tudi naglas dal vedeti, da je vsaj za kakšno rabo pri hiši. Kadar se je družina na travniku zbrala okrog jerbasa, v katerem so prinesli malico, je z ostalimi posedel na košenico in jedel iz skupne skledе. Kadar so šli fantje ofirat, to je bilo ob godovnih dneh, je bil Metod zraven, ob domačem moštu kot vsi ostali zgovoren, dovtipen, z eno besedo vesel med veselimi fanti in dekleti. Če je bilo treba na hitro ustvariti razpoloženje, je znal mimogrede koga vprašati, kdaj je Bog samo na eni nogi stal... (Tokrat, ko je Adama in Evo brcnil iz raja.) Mikuž je mnogo pozneje kot profesor na oddelku za zgodovino ljubljanske Univerze vsako leto peljal zadnji letnik študentov na pohod po Dolenjski. Študentje naj bi spoznavali pokrajino, predvsem pa gostoljubje ljudi, med katerimi je rastel in so ga po svoje tudi oblikovali: Iz Ljubljane peš preko Kureščka ali Sv. Ahca v Slemena. Tu so se seveda ustavili, obvezno pa na Gašpinovem pri Tasrednjih in pri Maršičih, kjer so bili zmeraj postreženi.

Za ta »marš« se je Mikuž odločil, ker je poznal pohode iz partizanskih časov ali pa zato, ker je imel v sebi nekaj vojaškega. Sorodnica, ki je pred drugo vojno nekaj časa živela pri Mikuževih, je vedela povedati, da se je Metod po maturi najprej vpisal na vojaško šolo, a je tam kmalu prišel v hud spor z nekim profesorjem; tako se je na hitro odločil za semenišče.

Veselo druženje je Mikuž pripravil svojim kolegom s fakultete ob sončnem mrku februarja 1961. Celoten zbor je z ženami vred pripeljal na Grmado, da so skozi zasajano steklo nemoteno opazovali enkratno čudo - popolni ali skoraj popolni Sončev mrk. Grmada je bila vsa posejana z Ljubljančani, nekateri domačini pa se še danes spominjajo imen Melik, Gestrin...

Janez Debeljak

Turistično društvo Ribnica ob sodelovanju Občine organizira
kulturno - etnografsko turistično prireditev

24. RIBNIŠKI SEMENJ

v nedeljo, 5. septembra 1999

SPREVOD PO GLAVNI ULICI OB 9.15

- zastavonoša na konju, krošnjariji, godba, pevci in etnografsko društvo Hrovača
POUSTVARJALCI SLOVENSKE LJUDSKE GLASBE
(Katicice, Kamniški koledniki, Lovro Plut, Prifarski muzikanti, Šavrinske pupe en
Ragaconi, Ljoba Jenče, Marjan Beton, Dejan Praprotnik, Dolenjski harmonikaši,
Istrijski muzikanti)

iz vse Slovenije, to je 10 skupin pevcev in godcev, ki bodo **ob 11. uri** nastopili v
Gradu

ob 17. uri MODNA REVIJA v Gradu
z uveljavljenimi slovenskimi manekenkami.
Nastopajo SAŠO HRIBAR,
pevka NATAŠA MIHELIČ in skupina BOTRI.

SPREMLJAJOČE DEJAVNOSTI:

v soboto, 4. septembra, FESTIVAL MLADIH

- turnir v tenisu - Teniški klub TIM, **od 9.00 - 17.00**
- koncert z atraktivnim spektaklom na igrišču TVD - Partizan, **od 17.00 - 02.00**

- #### v nedeljo, 5. septembra,
- športne igre: streetball - športno igrišče TVD Partizan, **od 11.00 - 17.00**
 - poulični teater - pred Cenetovo hišo **od 13.00 - 18.00**
 - športno plezanje na stolp

- #### v soboto, 11. septembra,
- ob 9.00** razstava plemenske živine na Marofu

RAZSTAVE:

- v Miklovi hiši in na Marofu razstava Didaktična likovna zbirka
 - dan odprtih vrat šolskega čebeljnaka
 - gobarska razstava
 - rejci malih živali na Marofu
- dan odprtih vrat rokometnega kluba INLES - RIKO

Sponzorja: PIVOVARNA UNION, ZAVAROVALNICA TRIGLAV